I чужому научайтесь, Свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 71. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го КВІТНЯ 1972 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 18, 1972 No. 71. VOL. LXXIX.

ВЛАДИКА ВАСИЛЬ ВЕЛИЧКОВСЬКИЙ ВІДВІДАЄ КАНАДУ

Вінніпег. — Архиєпископ Василь Величковський повідомив у листі з 23 березня Митрополита УКЦеркви в Канаді Максима Германюка, що він одержав згоду Верховного Архипастиря УКЦеркви Кардинала Йосифа й прибуде на відвідини до Канади. У листі сказано, що візита відбудеться десь після Великодніх свят. Владика Василь Величковський перебував у советській в'язниці, цього року був випущений із тюрми й недавно прибув до Риму, де й перебуває. Покищо він не зробив ніяких прилюдних заяв. У офіційній ватиканській пресі була про нього згадка, як про Отця В. Величковського.

НАДЗВИЧАЙНЕ ЗАСІДАННЯ РАДИ ДИРЕКТОРІВ УККА ВІДБУЛОСЯ ПІД ЗНАКОМ ПІДГОТОВИ ДО XI КОНҐРЕСУ

Ню Йорк. — Два головні питання були предметом розгляду й жвавого обговорення на Надзвичайному засіданні Ради Директорів Українського Конгресового Комітету (УККА), що відбулося тут в суботу 15 квітня, в приміщенні Українського Інституту Америки при 5-ій евню: продовження і краща координація виступів в обороні українського народу й культури нехтованих комуністичним режимом людських прав в Україні та підготова до XI Конґресу УККА, що має відбутися 6 - 8 жовтня 1972 р. в Ню Йорку в готелі „Комодор".

Надзвичайне засідання Ради Директорів, що відбулося згідно зі статутом, було попереджене в ранкових годинах нарадою Екзекутиви УККА. Після короткої перекуски, о 2-ій год. по полудні засідання відкрив президент УККА проф. Лев Добрянський, передаючи дальше ведення нарад екзекутивному віце-президентові Йосипові Лисогорові, попрохавши раніше вставанням вшанувати пам'ять недавно померлого касира УККА сл.п. дир. Петра Пуцила. До Ради Директорів УККА входять члени Екзекутиви, Політичної Ради, Контрольної Комісії, Громадського Суду і 12 голів Відділів УККА, вибраних Крайовою Координаційною Радою. Разом мали б узяти участь 107 осіб, взяли участь на початку нарад 66 осіб та 9 гостей, а о год. 7:20 вечора, коли закінчились наради, в залі були вже тільки 23 особи. Із 12 голів Відділів УККА з терену були присутні та брали активну участь в обговорюваних справах: д-р І. Скальчук із Філядельфії, д-р І. Гвозда із Сиракюз, д-р М. Снігурович із Ню Гейвену, інж. Б. Федорак із Дітройту, д-р Є. Котик із Джерзі Ситі, мгр В. Ліщинецький із Клівленду, інж. Я. Чучкань із Гартфорду, мгр Я. Рак з Нюарку і д-р Б. Футей із Клівленду-Парми.

Порядок нарад був змінений на прохання представників Конференції Організацій Української Молоді при УККА, якою керує інж. М. Семанишин: 9-ту точку програми нарад „Наша акція в обороні арештованих культурних діячів в Україні" перенесли на початок нарад, головно тому, що члени Конференції мали свої наради того ж вечора о год. 5:30.

Секретар УККА ред. І. Білинський прочитав протокол з попередніх нарад, який було схвалено з поправками і доповненнями. Дир. І. Базарко повідомив про наступні персональні зміни в Політичній Раді, на прохання складових організацій: ООЧСУ репрезентуватиме тепер проф. Іван Вовчук, голова ООЧСУ; новоприйняту до УККА організацію, ОМУС, буде репрезентувати Є. Курило, — пропозиції схвалено; не схвалено кандидатури репрезентанта „Зарева" студента Юрія Карпінського, як такого, який не полагодив ще відповідних формальностей.

Інж. М. Семанишин виголосив коротку доповідь, як

(Закінчення на стор. 4-ій)

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Понеділок, 17 квітня 1972

ГУБЕРНАТОР НЮ-ЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ НЕЛСОН РОКЕФЕЛЛЕР звернувся з проханням до Леґіслятури в Олбані, столиці стейту, виділити ще більше фондів на реорганізацію й покращання системи в'язниць. Губернатор попрохав для цього 12 мільйонів долярів. Половина з тієї суми пішла б на краще тренування й підготову в'язничної сторожі, а частина — на покращення різних програм для ув'язнених.

НА ЛЕТОВИЩЕ БІЛЯ ВАШИНҐТОНУ ПРИБУЛИ спеціяльно охолоджуваним літаком дві гігантські тварини „панди", яких привезено з комуністичного Китаю в обмін за американських „вівце - биків", відісланих до Пекіну. „Панди" будуть приміщені у вашинґтонському зоологічному паркові. Від 1953 року в ЗСА ні один звіринець не мав „панд".

КОЛИШНІЙ ГОЛОВНИЙ ПРОКУРАТОР ДЖОН МІЧЧЕЛ керує тепер виборчою кампанією для перевибору президента Ричарда Ніксона. Дж. Міччел був головним прокуратором з 1969 року, але добровільно зрезиґнував, щоб мати вільні руки для активної участи в передвиборчій кампанії.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЖОРЖ ПОМПІДУ ПЕРЕБУВ три дні на об'їзді Льотринґії, пропаґуючи там активну участь у плебісциті, який 23 квітня відбудеться у Франції у справі приступлення Британії, Данії, Норвеґії і Ірляндії до Европейської Економічної Спільноти. Льотринґія, яка від 1870 до 1918 р. перебувала в межах Німеччини, переживає тепер безробіття і взагалі важку економічну кризу. Помпіду обіцяв поправити цей стан.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ В ІТАЛІЇ НАТАВРУВАЛА дуже різко акти терору та взагалі всякі насильства й авантюри, проявлювані під час теперішньої італійської передвиборчої кампанії. Парляментарні вибори відбудуться в Італії 7 і 8 травня ц. р.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ҐОЛДА МЕЇР КОНФЕРУВАЛА півтори години без ніяких інших учасників і свідків з румунським віце - міністром закордонних справ Джорджію Манковеску, який недавно їздив до Каїро і мав довгі наради з єгипетськими керівними мужами. Румунія є одинокою сателітсько - комуністичною державою, яка втримує дипломатичні взаємини однаково з арабськими країнами, як Ізраїлем. Припускають, що Манковеску потвердив давню готовість Румунії посередничити між Ізраїлем і Єгиптом, але ніяких подробиць його розмови з Ґолдою Меїр та, окремо, з ізраїльським міністром закордонних справ Аббою Ебаном не оприлюднено.

ВИПУЩЕНИЙ З НАЙБІЛЬШОЮ ПРЕЦИЗНІСТЮ „АПОЛЛО 16" ЛЕТИТЬ НА МІСЯЦЬ; ВИСАД ПЕРЕДБАЧЕНИЙ НА ЧЕТВЕР

Кейп Кеннеді, Флорида. — Минулої неділі, 16-го квітня о год. 12.54 з цієї бази космічних полетів випущено з найбільшою прецизністю космічний корабель „Аполло 16", на якому астронавти капітан Джон В. Янґ, комадор Томас К. Маттінґлі і полковник Чарлз М. Дюк летять у напрямку Місяця, висадка на поверхні якого передбачена на найближчий четвер. Незабаром після випуску „Аполло 16" трапилося, що з місячної модулі почала облітати ізоляційна фарба, що викликало поважну турботу в контрольному Космічному Центрі, бо це могло бути причиною відкликання цієї передостанньої в теперішньому десятиріччю місії на Місяць. Коли ж стведжено, що причиною цього недомагання не є будь-який дефект в самому кораблі чи апаратурі та що він міг бути наслідком випущеного в більшій кількості та під невідповідним кутом вогню з ракет, вирішено продовжувати місію згідно з пляном. Випуск „Аполло 16" був — як згадано — одним з найбільш прецизних та рівночасно одним з найбільших видовищ для людського ока. Під час випуску була вимріяна погода і відповідними поліпшеними телевізійними апаратаме передавано для мільйонів глядачів фантастичний лет, включно із відкиненням двох перших стадій ракети. Випускові в Кейп Кеннеді приглядався віце-президент Еґню, йорданський король, численні чужі амбасадори та американські законодавці, як і відомий советський поет-гіпокрит Євгеній Євтушенко, який опісля мав коротке інтерв'ю з телевізійним репортером. Астронавти в „Аполло 16" окружили один раз і пів Землю, випробовуючи апаратури та милуючись казковим красвидом з вікна їхнього космічного корабля. Яких три години після випуску вони запалили третю складову частину ракети, що допомогло їм вийти з орбіти Землі та скерувати свій корабель в напрямі Місяця із початковою швидкістю 24.500 миль на годину. Астронавти „Аполло 16" мають висадитись на цілком іншій між досі частині поверхні Місяця, на рівнині між горами на північ від кратеру Дескартес. Капітан Янґ і полковник Дюк мають висадитись на своїй місячній модулі „Оріон" на поверхні Місяця і там провести 73 години, збираючи — як і вісім їх попередників — частинки поверхні того сателіта Землі, інсталюючи на його поверхні прерізні інструменти та поробити різні поміри і фотознімки. Науковці сподіються, що теперішня експедиція на Місяць допоможе розв'язати деякі із багатьох таємниць тієї плянети, включно із загадкою про його походження, що рівночасно допомогло б встановити точніше і питання про походження Землі.

Делеґація КУК відбула наради з міністром культури Манітоби

Вінніпег (КУК). — Виконуючи резолюцію 10-го Конгресу Українців Канади, дня 13-го квітня ц.р. делеґація Екзекутиви КУК відбула наради з міністром справ культури провінції Манітоби Л. Дежарденом, разом з його дорадником і асистентом Я. Семчишином. В складі делеґації були: д-р П. Кондра — заступник президента КУК, пані В. Симчич — заступник президента КУК і голова Домініяльної Управи Комітету Українок Канади, д-р І. Глинка — президент Шевченківської Фундації і д-р С. Яр. Кальба — екзекутивний директор КУК. Предметом нарад була справа виконання рекомендацій, принятих Конгресом Культурної Мозаїки Манітоби в жовтні 1970 року. В тій справі, за ініціятивою Департаменту міністра Дежардена дня 12 травня ц.р. відбудеться у Вінніпегу Конференція багатокультурности Манітоби, в якій візьмуть участь усі етнічні групи і організації провінції. У висліді цієї конференції буде покликаний до життя міжетнічний Координаційний Комітет за вибором делеґатів цієї конференції і рівночасно буде проголошена Дорадча Комісія в справах культури, яку покличе уряд Манітоби. На зустрічі з міністром Дежарденом і п. Семчишином обговорено ще такі справи, як уточнення статусу і поширення управнень етнічних мов у Шкільному Акті Манітоби, допущення етнічних мов до виховних програм як державних так і приватних станцій радія і телевізії та уділення фінансових субсидій з бюджету провінції на культурні проєкти, спонзоровані різними українськими організаціями Манітоби.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ВІДВІДАЄ КИЇВ

Вашингтон. — Агенція Юнайтед Пресс Інтернешенел (UPI) в понеділок 17-го квітня повідомила з дипломатичних джерел в Москві, що президент і пані Ніксон, під час своїх відвідин у Советському Союзі, плянують відвідати столицю України, Київ. У повідомленні сказано: „Президент і пані Ніксон, під час свого побуту в Москві, відвідають також Ленінград і Київ, столицю України — згідно з повідомленням з дипломатичних джерел у Москві. Президент і пані Ніксон відлетять до Ленінграду п'ятого дня своїх відвідин у Москві, оглянуть його околицю та повернуться назад до Москви і опісля відлетять до Києва і вже не повернуться до Москви, але звідти залишать Советський Союз. Згідно з повідомленням з тих джерел, президент Ніксон відмовився від відвідин Волґоґраду (колишнього Сталінґраду) та Тбілісі, столиці советської Грузії" — сказано в повідомленні агенції United Press International. Як відомо, президент і пані Ніксон виїжджають на відвідини до Советського Союзу 22-го травня.

Війна у В'єтнамі загрожує подорож Ніксона до Москви

Москва. — Советський Союз заклав рішучий протест проти бомбардування американським летунством Північного В'єтнаму, натякнувши виразно на можливість, що дальший розвиток подій у В'єтнамі може перешкодити відвідинам президента Ніксона у Москві. Американського амбасадора у Москві Джекоба Біма викликали до советського міністерства закордонних справ, де віце-міністер закордонних справ Анатолій Ковальов усно запротестував проти бомбування Північного В'єтнаму і передав той протест на письмі. Сказано там, що дальше бомбардування може „погіршити не тільки ситуацію в Індокитаї, але й загальну міжнародну ситуацію". Цей останній зворот західні коментатори вважають за погрозу такого погіршення советсько-американських відносин, що стане неможливою подорож президента Ніксона в травні ц.р. до Москви. Також комунокитайський прем'єр Чу Ен-лай, приймаючи на авдієнції шарж д'аффер підпільного уряду комуністів у Південному В'єтнамі, заявив йому не тільки солідарність з дальшою боротьбою „в'єтнамських патріотів" за своє „визволення", але й затаврував американську летунську акцію у В'єтнамі.

Американське летунство поширило свої дії на дальші околиці у Північному В'єтнамі, збомбардувавши передмістя столиці Північного В'єтнаму Ганою і місто Гайфонґ, не заторкнувши його великого порту. Речник американського командування признав, що під бомбардування підпадає майже ціла територія Північного В'єтнаму, але рішення щодо тамошніх міст залежить від президента Ніксона. Тим часом у Південному В'єтнамі появились взаємосуперечні комунікати: комуністи проголосили, що вони зайняли ціле місто Анлок, провінційну столицю за 60 миль від Сайґону, — а південно-в'єтнамський уряд оприлюднив комунікат, що ворога виперто з Анлоку, дармащо підступи до нього далі зайняті ворогом і він перекидає в напрямку до того міста дальші війська почерез недалекий кордон з Камбоджі. Зрештою, ворог засипував ракетами й гарматніми поцілами далі цілий ряд міст у Південному В'єтнамі.

У летунській катастрофі в Італії згинуло 18 осіб

Рим. — В минулу неділю 16-го квітня пасажирський літак державної італійської компанії, що обслуговує комунікацію між італійськими містами, який летів з Риму до міста Фоджія над Адрійським морім, розбився серед хуртовини об шпиль недалекої горй. Всі 15 подорожніх і три члени залоги згинули. Місто Фоджія лежить тільки 370 стіп над поверхнею моря, але довкола нього є гори висотою до 3.000 стіп. Літак був джетом голляндської конструкції.

УКРАЇНСЬКОГО ДІЯЧА КУЛЬТУРИ СУДЯТЬ ЗА ОБОРОНУ СОЛЖЕНІЦИНА, ПІДГОТОВЛЯЮТЬСЯ НАСТУПНІ СУДИ

Ню Йорк, (Пресова служба ЗП УГВР). — З України наспіли вістки, що в перших днях квітня ц. р. відбувся в Києві суд над Анатолієм Решетником, колишнім викладачем політичної економії (діялектичний матеріялізм) у Свердловському технікумі. Решетник має 35 років, він закінчив Московський педагогічний інститут і був членом партії. Він був відомий з того, що у своїх викладах критично висловлювався про методи навчання марксизму та про місцеве партійне керівництво. Безпосередньою причиною засуду Решетника стало те, що він написав вікритого листа в обороні Олександра Солженіцина до московської „Літературної Газети" після того, як в ній появилася спрямована проти А. Солженіцина стаття американського журналіста Д. Ріда. Органи КҐБ вимагали від Решетника, щоб він відкликав свого листа, що його,очевидно „Літературна Газета" не надрукувала. Коли Решетник відмовився, йо звільнили з праці. Він повернувся до своєї матері, яка живе біля Києва, і там його арештували. Решетника судили на закритому суді і висота присуду наразі не відома.

У зв'язку з арештами, що відбулися прикінці минулого року і в січні ц. р., в Україні слідство ведеться по лінії кількох груп, зокрема київсько-львівської, отже Івана Світличного, Вячеслава Чорновола і Євгена Сверстюка, про що вже повідомила советська преса, і Одеської, себто дружини Святослава Караванського, Ніни Строкатої, Олекси Різникова, лікаря Притики та Юрія Шухевича. Попередні повідомлення про арештування Юрія Шухевича, сина к. головного командира УПА Романа Шухевича, останньо потвердила у спеціяльній кореспонденції з Москви англійська газета „Ди Дейлі Телеграф".

Підготовка до згаданих двох процесів проходить в атмосфері, що нагадує часи сталінського терору в 1930-их роках. Поширюються вістки про здогадні зв'язки арештованих з закордонними „імперіялістами", про „державну зраду", що її, мовляв, допустилися І. Світличний і інші. На особливий моральний терор наражені родини й знайомі арештованих, яким погрожують репресіями, викидають з праці, тощо.

Рівночасно проводяться дальші арешти. Останньо стало відомо, що в Києві арештували м. ін. Володимира Рогинського та Любу Середняк. Є також вістки, що арештованим мав би бути кандидат філософських наук Леонід Коваленко.

Щодо арештованого мин. року проф. Леоніда Плюща, що був членом ініціятивної групи для оборни прав людини в СССР, його за найновішими вістками, мали б судити окремо. Існує також небезпека, що його можуть проголосити психічно хворим і примістити в лікарні для божевільних, що (в грудні 1971 р.) зробили м. ін. з Анатолієм Лупиносом, і що є відомою новітньою методою боротьби Москви проти дисидентів в Советському Союзі.

У НЮ ЙОРКУ ВІДЗНАЧЕНО 70-РІЧЧЯ ЕДВАРДА КОЗАКА

Ню Йорк. — у Суботу 15 квітня ц. р. відбувся тут у великій залі Українського Народного Дому бенкет у честь артиста-маляра, письменника й журналіста Едварда Козака з нагоди його 70-ліття. Бенкет влаштували чотири організації, членом яких був Ювілят: Об'єднання Мистців-Українців Америки, Спілка Українських Журналістів в Америці, Об'єднання Українських Письменників „Слово" та Пластовий курінь „Червона Калина". Бенкет, що його попередили товариські „коктейлеві" сходини в бічній залі, започаткував вступним словом привітання для Ювілята д-р Ярослав Падох, який провадив програмою, запропонувавши многоліттє для Ювілята та всього „козацького роду, якому нема переводу". Після чого о. д-р В. Гавлич, ЧСВВ, парох церкви св. Юра, провів молитву та в короткій промові привітав Ювілята і його дружину, з якими приятелював під час свого попереднього перебування в Дітройті. Промовець жартівливо заспокоїв приявних, що „не буде колекти" і звернув увагу на ту рідку в інтелектуалів прикмету, що її мають маестро і пані Козаки — глибоке прив'язання до Церкви. — Від місцевої пластунської громади двоє молодят — Люба Дмитрик і Соробей — передали пані Марії Козак китицю квітів. Перший промовець, Григорій Костюк-Подоляк, голова Об'єднання письменників „Слово", ствердив, що ювілей „Ека" не є „святом стриян", а всієї України. Відношення американсько-української громади до Ека доказує, що ця громада — здорова, бо коли громада не відчуває ані обурення ані за-

(Закінчення на стор. 6-ій)

Ювілей ЕКА в його власній оцінці

ДВОТИСЯЧНА ПУБЛІКА ЕНТУЗІЯСТИЧНО ВІТАЛА „ВІДГОМІН УКРАЇНИ" АНСАМБЛЮ ЄВШАН В НЮАРКУ

Нюарк. — „Такого ще не було!"; „Цей ансамбль і його програму мусить побачити кожний!"; „Наша молодь показала й доказала свою вартість!" — такі і подібні завваги можна було почути майже від кожного із двох тисячів глядачів, що майже заповнили велику концертову залю Симфоні Голл в Нюарку минулої неділі, 16-го квітня, та з найбільшим ентузіязмом оплескували кожний виступ дівочого хору „Євшан Зілля, танцювального ансамблю „Київ" і оркестри Михайла Козюпи, з'єднаних в один великий молодечий ансамбль „Євшан", що приготовив оригінальну мистецьку програму „Відгомін України" та виступом в Нюарку в неділю і попереднього дня в Трентоні започаткував своє турне по Америці і Канаді з метою придбати дуже потрібні фонди для завершення Центру Українських Студій в Гарварді. „Ветерани" наших культурних імпрез важають, що запляновану, приготована і виконана виключно молодими людьми, переважно студентською молоддю, програма „Гомін України" є найкращою і найбільш репрезентативною від часу також влаштовуваних молоддю, тоді Лігою Української Молоді Північної Америки, програм „Гомін України" в 50-их роках. Виступ цих юних співаків, танцюристів і музикантів супроводили оригінальні світляні ефекти, не тільки відповідно освітлюючи виконавців програми, але й показуючи на великому екрані над сценою світляні ілюстрації до виконуваних пісень чи танків. Програму започатковано привітанням глядачів „хлібом-сіллю", під звуки пісні „При ватрі" І. Савицької, скомпонованої молодечим диригентом хору Є. Садовським, та при відповідних світляних ефектах. Дальше виконано „Пісню про Євшан-зілля" Б. Ольгина, муз. М. Фоменка, танцювальний ансамбль виконав веселий нарис легковажного „козака-Нитки" із сольовим виступом Маркіяна Комічака й тоді пісні „Києве мій" Шамо, „Мрія" Санілера та „Де гори Карпати" Є. Садовського були справді наче відгомоном України, що виплив з душ і сердець цих юних виконавців. „Запорожський герць" танцюристів, дует „Циганочка" у виконанні О. Борбич і Г. Максимюк, арія з опери Моцарта „Зачарований флет", жартівливий танок „Циганочка" та рецитація Шевченкових „Думи мої" при акомпаніяменті бандури у виконанні Маркіяна Комічака попередили найбільш зворушливе закінчення першої частини програми монтажем „Криза сучасних голосів у кайданах" в постановці Володимира Курила. Світляні ефекти, рецитації слів Мороза із закінченням „Будемо битись", Чорновола, Лесі Українки про сподівання без надії та „Буду жити" і Шевченкового „Заповіту" були, мабуть, найкращим мистецьким подарунком, що його ці юні виконавці програми могли дати своїм батькам, своїй громаді і своєму народові, що в кайданах. Під час виконування цієї точки здавалося, що приявні припинили віддих і тільки час-від-часу хтось дрижачою рукою обтирав сльозу...

Другу частину програми започатковано гумористичним скечом Ані Дидик і Володимира Курила про труднощі і перепетії молодих людей у збірці фондів на українські студії в Гарварді. А

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сусідські відвідини

Коли наприкінці минулого тижня президент Ніксон відвідав Канаду, то міг переконатися, що американсько-канадійські відносини тепер інші, як були ще недавно, — що вони замрячені дисонансами і вимагають іншого підходу. Прийняли його з великою парадою, 101-им гарматним пострілом, музикою, почесною чотою і виїздом йому назустріч всієї державної верхівки. Але в той самий час летовище було обставлене уніформованою і таємною поліцією з остраху за безпеку високого американського гостя, з уваги не тільки на канадійських комуністів і американських дезертирів, але й на загальний зріст канадійського націоналізму, вістря якого звернене проти Америки. Рахуючись власне з потребою делікатнішої поведінки супроти канадійського сусіди, Президент заманіфестував свою пошану до нього, прибувши в товаристві не тільки своєї дружини, а й державного секретаря Вілліяма Роджерса та свого славетного дорадника Генрі Кіссінджера. Коли не було у тому почеті секретаря скарбу Джана Коннелі, хоч суттю американсько - канадійських дисонансів є справи американських грошових інвестицій, нерівного торговельного балансу й мита на промислові вироби, то зроблено, мабуть, теж з куртуазії до канадійців, серед яких ім'я того американського мужа непопулярне.

З'єднані Стейти й Канада мають спільний кордон довжиною 4.000 миль між двома океанами, і ні одній стороні й на гадку не прийшло і не приходить будь-як укріплювати його. Канада є членом Атлантійського Союзу НАТО і має спільний із ЗСА центр повітряної стратегічної оборони, стрижнем якої є американська „атомова парасоля". Всі найпалкіші проповідники канадійського неонаціоналізму й „відамериканізування" Канади признають, що коли б американський бізнес раптово почав стягати з Канади свої інвестиції, які дійшли до суми 35 більйонів дол., то це було б катастрофою для канадійської економіки і канадійського сірого громадянина. Але водночас канадійці не хочуть почувати себе маловартнішим сусідом, що його багатий сусіда ставиться до нього звисока, використовує і не рахується з його потребами та амбіціями.

Промови президента Ніксона під час привітання на летовищі і перед злученими палатами парляменту в Оттаві виявили, що американські керівні кола здають собі справу із зміненого психологічного й політичного клімату. Тому теперішні дисонанси між сусідами, які не можуть обійтись один без одного, напевно минуться.

„Зрадник батьківщини"

Страшне поняття криється за означенням „зрадник батьківщини". Таким поняттям держави оперують дуже обережно. Зрадником батьківщини, наприклад, назвали по війні в Европі Квіслінґа, який зрадив свій народ і вислуговувався перед гітлерівцями. За Леніна існувало страшне поняття — контрреволюціонер, таких розстрілювали. У роках сталінщини в СССР виникло поняття „ворог народу" і швидко втратило увесь глузд. Його „пришивали" кожному, хто не визнавав совєтського режиму, і хто визнавав совєтський режим, але замало про те кричав, і хто визнавав режим та й кричав про це, але не занадто голосно... Коли до Сибіру треба було кілька тисяч лікарів, а ніхто добровільно не хотів їхати, тоді в 1936-37 рр. вночі приходили енкаведисти й заарештовували лікарів підряд, за списками, оголошували їх „ворогами народу" й заслали в Сибір на працю і повільну смерть. Після виступу Хрущова проти „культу особи" перед тим нібито геніяльного провідника комунізму Сталіна — хвиля обвинувачень людей поступово спала. Але тепер, у 1970-их роках, нове поняття знову почало входити „в моду" — „зрадник батьківщини". В. Мороза, В. Чорновола й багатьох інших режим, щоправда, обвинувачує не у зраді батьківщини, а в „наклепах на батьківщину"; С. Караванського обвинувачено у „зраді батьківщини". Тепер у Ленінграді „зрадником батьківщини" оголосили танцюриста з балету Валерія Панова й виключили його зі складу балету. За що? Бо він, за національністю жид, наважився подати заяву про бажання емігрувати до Ізраїлю. Невідомо, чи його туди пустять, але відомо, що він без праці, цькований і переслідуваний, адже він — „зрадник батьківщини"! Московська і „республіканська" преса постійно суґерують читачам, що „столицею нашої батьківщини є Москва".

У СССР спостерігається тепер два головні урядові напрямки, проти яких виступають чесні люди різних націй: відновлення кривавої сталінщини та посилене російщення не-росіян. Але можна з певністю сказати, що кого Москва вважає „зрадником батьківщини", той насправді є патріотом своєї батьківщини і героєм свого народу.

ДОРОЖНЕЧА ХАРЧІВ

Від дальшого ходу теперішньої, а можливо й наступної осінньої офензиви в'єтнамських комуністів залежатиме, чи В'єтнам знову стане поважним чинником у цьогорічних президентських виборах. Несподівано виборчі пристрасті розпалило „автобусування" шкільних дітей, але поруч із цим виринула справа, яка найболючіше стосується і нервує виборців, б'ючи їх безпосередньо по кишені: зріст цін на харчі. Це — один із відтинків загальної дорожнечі, але коли, наприклад, пересічний покупець одягу чи килимів може шукати дешевих цін у сезонових „випродажах", то харчі треба купувати щодня, а підвищення цін у харчових крамницях автоматично тягне за собою і підвищення цін у всіх ресторанах. До того ж закупом харчів займаються передусім господині, які крамничні ціни ставлять у центрі щоденних хатніх розмов, викликаючи в родинах гнівний настрій, що переноситься на суспільство.

Президент Ніксон, його фінансові дорадники, секретарі скарбу, сільського господарства і торгівлі — всі вони свідомі гостроти цієї проблеми. Зокрема це стосується цін на м'ясо. Секретар сільського господарства Ерл Буц боронить фармерів проти закидів, що це вони винні у підвищенні цін на всі рільничі продукти, зокрема на м'ясо. Він закинув навіть консументам, що вони самі причинились до звишки цін на м'ясні вироби, бо — мовляв — ставши заможнішими, почали масово вимагати найкращих сортів м'яса, які є найдорожчі і яких розмірно мало. Президент Ніксон також став в обороні фармерів, вказавши на довгий ланцюг посередників, як винуватців зростання цін. Коли ж фармери звертають увагу, що вони залежать від таких вищих і неконтрольованих ними чинників, як посуха чи дощові зливи, спека, великі морози, пошесті серед худоби або й ціни транспорту, то міські крамниці виправдують високі ціни зростом оплати праці робітників у харчовому промислі й торгівлі, вищими коштами транспорту й опаковування та збільшеними коштами утримування крамниць.

Без уваги на те, хто тут винен, фактом є, що впродовж останніх 5 років ціни на харчі скочили вгору непропорційно до цін на інші предмети. „Нюзвік" з 10-го квітня, покликавшись на статистику Департаменту сільського господарства, приніс цікаву порівняльну табелю: 1 фунт волового м'яса коштував у лютому 1967 р. 80 центів, 1 лютого 1971 р. — 1.01 дол., в січні цього року 1.11 дол., а в лютому ц. р. — 1.15 дол. 1/2 гальона молока у лютому 1967 р. коштувало 49.4 цента, у лютому 1971 — 58.3, у січні цього року — 57.5, а в лютому ц. р. — 57.8. Фунт помідорів коштував у лютому 1967 р. 34.2 цента, у лютому 1971 — 46, у січні цього року — 50.7, але в лютому ціна обнизилась на 1 цент. Так само впала ціна на яйця внаслідок їх надпродукції і великої конкуренції: у лютому 1967 р. тузінь яєць коштував 71.6 цента, у лютому 1971 — 54.9, у січні цього року 52.5, а в лютому ц. р. — 49.4. Однак, кошик харчів з 65 різного роду продуктами коштував на рік американській господині пересічно 1.070 долярів у лютому 1967 р., а тепер коштує 1.297 дол.

Уряд не придивляється байдуже цій ситуації. Президент Ніксон натякнув на можливість різних протизаходів. Секретар скарбу ДжонКоннелі запросив до себе представників кількох „супермаркетів", що мають свої крамниці по всій країні, і гаряче переконував їх, щоб вони добровільно розпочали обнижувати ціни. Державна Комісія Цін переводить переслухування, запросивши між іншими й президента Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріяльних Організацій, 78-літнього Джорджа Міні, який недавно виступив з Ради Платень на знак протесту проти кривдження робітників, яким не дають вимаганих ними підвишок. Джордж Міні приніс із собою кілька мішків різних харчових продуктів з вибитими на них цінами, як також висліди студій, що їх в цій ділянці перевела названа централя робітничих спілок, і в підсумку своїх довгих та вичерпних висновків заявив: „Друга стадія економічного пляну Ніксона завела".

Уряд ще цього не признає, але вважає за конечне вжити енергійніших, як дотепер, посередніх і безпосередніх заходів, щоб спинити підвищування цін на харчі. Головний економічний дорадник Президента Джордж Шульц є противником будь - якої контролі вільної торгівлі, також торгівлі харчовими продуктами. Але Ричард Ніксон, погоджуючись із ним у принципі, свідомий, що коли до осени цього року не буде виразних доказів припинення інфляції і зменшення дорожнечі, головно в ділянці харчових продуктів, то це може спричинити його програ у президентських виборах, про що вже виразно заповів один із демократичних ветеранів - сенаторів, Абрагам Рібікоф.

Всі теперішні демократичні кандидати у правиборах, включно навіть із сенатором Джорджом МекҐоверном, який досі обмежувався тільки гострим критикуванням Уряду за продовжування війни у В'єтнамі, головну увагу у своїй агітації звертають на справи економічні, в першу чергу — на дорожнечу. Ричард Ніксон, — твердять коментатори, — не може легковажити факту, що такі впливові демократичні діячі, як голова демократичної більшости в Палаті Репрезентантів Карл Алберт і голова могутньої Комісії Засобів і Способів Вілбур Міллс, висловилися за нове замороження цін і платень.

Тому не виключений навіть цей радикальний засіб.

Найближчі тижні виявлять, які практичні наслідки в ділянці цін на харчі дали лагідніші засоби Уряду, як натиск на власників залізничного і автомобільного транспорту, натиск на продуцентів паперового й металевого опаковання та натиск на компанії - власників супермаркетів. Водночас усі агенції й окремі особи, які займаються порадами споживачам, включно з спеціяльним асистентом Президента у справах споживачів пані Вірджінією Кнавер, закликають маси американських споживачів, в першу чергу господинь, щоб вони самі безпосередньо протестували у крамницях проти зросту цін. А деякі дорадники вважають, що треба пікетувати „супермаркети" і переводити демонстрації проти невпинного підвищування цін на харчі. Нема сумніву, що коли в цілому суспільстві створиться ворожий настрій супроти всіх тих, хто спричиняє звишку цін, то це матиме позитивний наслідок.

і. к-н

Леонід Полтава

МОНТУВАННЯ ІМПЕРІЇ

„Соціялістичний інтернаціоналізм у дії — це повсякденне співробітництво братніх держав", — писала „Радянська Україна" з 30 березня в статті „Інтеґрація в дії". Про яку інтеґрацію мова?

У противагу до західньоевропейської економічної спільноти — Об'єднаного Европейського Ринку Москва створила РЕВ — Раду Економічної Взаємодопомоги. До РЕВ входять СССР і сателітні держави: Угорщина, Болгарія, Чехо - Словаччина, Польща, Східня Німеччина, Румунія і азійський сателіт Москви — Монголія. Минулого року в Москві відбулося засідання країн, членів РЕВ, на якому затверджено плян співробітництва на 20 років уперед. Вироблено „комплексну програму дальшого поглиблення і вдосконалення співробітництва та розвитку соціялістичної економічної інтеґрації". Простішими словами: Москва склала, а сателіти підписали плян, за яким у різних країнах будуть спеціялізуватися в окремих галузях господарства, в ім'я „зближення національних економічних структур", вигідного для Москви як економічно, так і політично. Розподілившн ролі в економічному хорі, ЦК КПСС залишив за собою паличку диригента.

У статті в „Радянській Україні" сказано: „Кожний етап здійснення Комплексної програми означатиме новий, пляномірний крок уперед у реалізації вказаної В. Леніним тенденції до інтернаціоналізації економічного й духового життя народів країн соціялізму". Отже, йдеться не лише про нівеляцію національної економіки в країнах - сателітах, а й про „інтернаціоналізацію" — занепад духового життя національної самобутности сателітних країн, або інакше — їх розтоплювання в московському імперському казані.

СССР запряг тепер усіх сателітів будувати сталевий гігант у районі Курської аномалії, який витоплюватиме 10-12 млн. тонн сталі „і дасть кожній державі соціялістичної співдружности той вид сталі, в якому вона має потребу". А коли Москва з якихось причин тій чи іншій сателітній „державі" сталі не дасть, то там завалиться промисловість.

Тому московська „соціялістична інтеґрація" це не що інше, як монтування Російської імперії не тільки в маштабах Совєтського Союзу, а й усієї Східньої Европи.

Сателітні країни це, звичайно, розуміють. Болгарія з важким серцем погодилася на призначену їй ролю постачальника сільськогосподарських продуктів; чехо - словацьке робітництво — коли б знало справжню мету „економічної соціялістичної інтеґрації" (а може й знає), відчуло б себе на краю безодні, адже промисловість високоіндустрійної Чехо - Словаччини має незабаром цілковито залежати від того, чи Москва дасть їй сталь, чи не дасть. Тому Румунія ставить внутрішній опір інтеґрації, намагаючись вести незалежно своє господарство.

Таким чином, Москва провадить монтування Російської імперії, вже включно із сателітними країнами в Европі та з Монголією на півдні, біля Китаю, в двох плянах: економічному й ідеологічному. Для економічної ділянки існує РЕВ, для ідеологічно - політичної — так зване комуністичне вчення і вислови В. Леніна про нібито об'єктивну тенденцію до інтернаціоналізації економічного й духового життя народів країн соціялізму — зречення самих себе в ім'я старшого російського брата.

Чи здають собі справу, до чого все йде, народи в СССР і в країнах сателітах? Справу розуміють одиниці, а маси відчувають підсвідомо непевність за майбутнє своїх країн. Тому й маємо Нескорених в Україні та в інших країнах „соціялістичної співдружности націй"; тому час від часу КҐБ у всіх його видозмінах в сателітних країнах провадить обшуки та арешти, як ось тепер у Чехо - Словаччині; тому й пасивний спротив працюючих.

Чи здають собі справу з московських плянів на десятиліття вперед держави, члени НАТО? Чи розуміють, до чого йде Москва, наприклад, у Пентаґоні? Не знаємо, але не думаємо, щоб ми були мудріші від них.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

ЧАРОДІЙ З МЕНЛО ПАРКУ

Недалеко Нюарку лежить містечко Менло Парк, славне тим, що в ньому проживав та працював у своїй експериментальній лябораторії найбільший світовий винахідник Томас Алва Едісон. Про широкий діяпазон технічної творчости Едісона говорять його 1,093 патенти, якими він побив усі рекорди світу.

Винахідницька діяльність Едісона охоплювала майже всі галузі техніки, але передусім вона була зв'язана із застосуванням електроенергії для практичних потреб.

В галузі зв'язку Едісон розробив систему многократного телеграфування (пересилання одночасно кількох телеграм одним дротом), удосконалив надавчий та відборчий телеграфічний апарат та поліпшив телефон Белла.

В галузі електроосвітлення він удосконалив електричну жарівку (винайдену фізиком Нернстом), розробив систему розподілу електричного струму для освітлення, збудував першу електрівню в Ню Йорку, винайшов запобіжник (стопку) з плавкою вставкою, поворотний вимикач та електричний лічильник.

Поряд з цим Едісон створив лужний акумулятор, опрацював методи виробництва цементу та синтетичного кавчуку, удосконалив фільмову камеру та винайшов фонограф, званий популярно в Европі грамофоном.

Фонограф був одним із найбільш ориґінальних винаходів Едісона, яким він дуже гордився. Але в науці він прославив своє ім'я не фонографом, а відкриттям феномену перепливу електронів у порожнистому просторі, яким, до речі, було нутро його електричної жарівки. Протягом 25 років ніхто не звернув на це уваги, і щойно наприкінці минулого сторіччя його колишній асистент Флемінґ використав цей феномен для побудови першої радієвої лямпи, що стала основою розвитку модерного радієвого промислу. Феномен, заобсервований Едісоном, названо в науці „Ефектом Едісона".

Томас Алва Едісон (1847-1931) народився в родині голляндського еміґранта в містечку Майлані, в Огайо. Він ходив до школи тільки три місяці і одержав початкову освіту вдома від своєї матері. Молодий Едісон зростав у тому самому світі, що й герой повісти Марка Твейна Том Соєр. Мавши 12 років, він заробив 600 долярів на продажу ярини та солодощів, які витратив на книжки та влаштування у своїй пивниці хемічної лябораторії.

Під час Громадянської війни Едісон добровільно вступив до війська, але з огляду на слуховий дефект у лівому вусі його як „воїна" відкинуто. Тоді він став телеграфістом, і то одним з найкращих, але ні до праці, ані до грошей він не прив'язував великої ваги.

Едісон покинув, між іншим, в Ню Йорку посаду менаджера телеграфної системи грошової біржі з величезною на ті часи платнею 300 дол., щоб спільно зі своїм партнером Повстом відкрити бюро „для технічних уліпшень". Вони назвали себе невідомими перед тим титулами „електричних інженерів". Першим їх „джабом" було замовлення фірми Ґолд енд Стак Телеґраф Компані для уліпшення записного телеграфу. По розв'язанні тієї проблеми та опатентуванні нового телеграфного пристрою, Едісон вирішив зажадати за свої патентові права дуже високу ціну 6,000 дол., щоб потім обнизити її до 3,000. Але коли фірма запитала його, скільки він жадає за свій патент, Едісон несподівано „втратив нерви" і попросив, щоб фірма поставила йому свою пропозицію. „Що ви думаєте про 40.000?"

Едісон мало не зомлів, він взяв чека і побіг до найближчого банку, щоб його зміняти. Касир, бачачи його зденервування, „скешував" для жарту його чек в однодолярових банкнотах, які Едісон приніс додому і не спав цілу ніч, побоюючись грабіжників. На другий день він звірився перед одним знайомим з своїми турботами і довідався від нього про ще один великий винахід — банкове конто.

Другим поважним замовленням „бюра уліпшень", що його Едісон в міжчасі переніс до Нюарку і назвав „лябораторією", було замовлення фірми „Вестерн Юніон" на уліпшення телефонного апарата Белла, яке, до речі, мало на меті „обійти" патентові права цього винахідника. Таке патентове піратство було в той час дуже модне і збагачувало кишені конкурентів коштом винахідників. За свій винахід телефонного надавача, заснованого на принципі не мембрани, а крейдяного звогченого циліндра, Едісон одержав від фірми „Вестерн Юніон" 100,000 дол. І тут знову виявилася його непрактичність, бо він зажадав, щоб ті гроші виплатили йому не готівкою, а в 6,000-долярових річних ратах протягом дійсности його патенту, себто 17 років. Ця пропозиція заощадила фірмі повних 100.000 дол. які вона вклала до банку, а Едісонові виплачувала умовлені рати з одержаних з капіталу відсотків.

1876 року Едісон переніс свою експериментальну лябораторію з Нюарку до Менло Парку, збільшивши кількість її працівників з 50 до 100. В своїй лябораторії, що була властиво лябораторією винаходів на замовлення та предтечею сучасних дослідчих лябораторій, Едісон перевів у дійсність більшість своїх винаходів. В цій лябораторії змонтовано рейки електричної залізниці, якими їздив електричний льокомотив. При входовій брамі тієї лябораторії була змонтована, для прилюдного показу перша електрична жарівка.

Престиж Едісона був такий великий, що ще перед одержанням патенту на електричну жарівку (в 1880 р.) вістка про те, що він розв'язав проблему електричного освітлення, спричинила катастрофічний спадок акцій газових компаній в цілому світі.

Едісон мав кипучу енерґію, подивугідну винахідливу фантазію та вміння реалізувати найбільш важкі та скомпліковані задуми. Кожну річ, яку Едісон винайшов чи уліпшив, він оцінював на основі коштів її продукції. Фонограф оцінив на 18 дол., а жарівку — на 40 центів, але виявилося, що, не зважаючи на всі його спроби та механізацію виробництва, кошти продукції жарівки в першому році

(Закінчення на стор 6-ій)

о. М. М. Соловій, ЧСВВ
Оттава, Університет св. Павла

НА МАРҐІНЕСІ БРОШУРИ ПРО ПАТРІЯРХАТ

(4)

Чи наші Владики були „змушені" наново виявити свою льояльність Апостольській Столиці тільки для того, щоб зареаґувати на брехливе звітування світової преси, про це можна б дискутувати, тим більше, що заява наших Владик на Синоді, яка підтверджувала акти обидвох Уній: Берестейської (1596 р.) та Ужгородської (1646 р.) була в пляні наради Архиєпископського Синоду ще перед самим Синодом та невірною вісткою про характер того ж Синоду у світовій пресі. Все таки треба з жалем ствердити, що міжнародна преса тут ні при чому, коли не вона, але таки українські люди з Патріярхального Руху таку вістку й опінію про Синод Владик пустили в обіг світової преси. І як хто винний у цьому „переяскравленні", то таки самі українці, а не „чужі люди".

Можна б навіть до якоїсь міри оправдувати наших мирян за цей крок, і це пробує зробити й сам о. Поспішил (стор 27, 71), але для кожного стає ясним, що така „маніпуляція" вістками, як взагалі необдумані, емоційні, безконтрольні виступи мирян з Патріярхального Руху, ніяк не причиняються до позитивної розв'язки самого Патріярхату, а на нашу єрархію кидають понуре світло. Та й сам Ватикан, за словами о. Поспішила, через такі виступи самих таки українців може ще більше утвердитися в своїй опінії про наших мирян, як дешевих політиканів і протестантів, які не вміють підтвердити своєї справи речевими арґументами, і тому воюють неправдою (стор. 28-29, 72).

Не беремося тут, на марґінесі брошури Поспішила-Лужницького, характеризувати становище нашої української преси до справи Патріярхату за неповних 10 років, себто десь від 1963-го року, коли про це почала говорити наша еміґраційна преса. Однак, хто слідкував за всією тією зливою статтей, полеміки, заяв, матеріялів, розвідок та інших письмових повідомлень нашої еміґраційної преси в справі Патріярхату, мусить ствердити, що наша преса не виправдала тут свого завдання. Через брак солідних, авторитетних, наукових та компетентних інформаторів у цій скомплікованій справі справа Патріярхату радше потерпіла, як зискала. Великою заслугою преси було саме те, що вона вміла збудити зацікавлення, живу участь, а навіть великий ентузіязм серед найширших кругів нашого громадянства. Але та сама преса замкнулася в „зачарованому колі" своїх власних тверджень, сподівань та мрій про Патріярхат, і через брак об'єктивних звітів та інтерпретацій церковних подій, явищ, а головне через свідоме „маніпулювання" правдою, через пересування та просування справ, зв'язаних з Патріярхатом, і сам Патріярхат завели у сліпий, безвихідний кут.

Десь із два роки тому наша преса вмістила статтю одного з чільних діячів Патріярхального Руху п.н. „Маніпуляція в Церкві". Стаття, очевидно, була своїм вістрям звернена проти „маніпуляції" правдою збоку Ватикану, кардинала Максиміліяна де Фюрстенберґа та інших ватиканських „чиновників". Але той самий автор „маніпулював" і ще далі „маніпулює" справою Патріярхату, викривлює події, звітує до преси про події і особи, навіть наших Владик не тільки в „маніпульованій" чи там „переяскравленій", але просто невірній формі. І доходить до того, що ті самі люди, які безпощадно б'ють Кремль і Ватикан за те чи інше, а головно за „маніпуляцію" українськими справами, на ділі допускаються іноді ще гіршої маніпуляції на словах і ділах. Не раз нападають на Владик, священиків, закидаючи їм те чи інше (і ще покликаються на те, що й вони „Божий люд" і мають своє слово в Церкві!), а коли оклеветані Владики, священики чи миряни зажадають спростування, то наші „маніпулятори" навіть і ображаються. Так немов би в обороні Патріярхату можна воювати навіть неправдою і наклепом.

Тому ще раз на похвалу наших авторів Поспішила і Лужницького мусимо сказати, що вони не „маніпулюють" історією, канонами чи правдою. Звітують про події, явища, особи — і з минулого і сучасного — в найдалі йдучій, об'єктивній перспективі. Власне вони пригадують нашому громадянству навіть і дуже немилі факти та події, але тільки на те, щоб ті, які відповідають за справу Патріярхату перед історією та своїм власним народом, в першу чергу „усвідомили собі їхню відповідальність перед історією" (стор. 27). Треба також, щоб і наша преса писала про цю справу більш відповідально!

Український Патріярхат і Східнє Канонічне Право

Левину частину своїх 3-ох статтей про Український Патріярхат о. В. Поспішил присвячує проблемі — чи і як можна здійснити й оформити Український Патріярхат на базі Східнього Канонічного Права. Це і є ціллю його статтей, в яких він із подивугідною канонічною прецизією аналізує різні канонічні принципи й основи патріярхального устрою в Східній Церкві.

Вже на самому вступі о. Поспішил розрізняє два окремі питання, зв'язані з Українським Патріярхатом, яких не можна змішувати, а які, на жаль, дуже часто змішують некомпетентні оборонці патріярхального устрою в Українській Католицькій Церкві. Цими питаннями є: 1) Поширення юрисдикції Верховного Архиєпископату Львівсько-Галицького на всіх українців-католиків по цілому світі, і 2) Підвищення того ж Архиєпископату до гідности Патріярхату (стор 7).

1) Відносно першого питання — поширення судовластя теперішнього Верховного Архиєпископства на всіх вірних католиків візантійсько-українського обряду — о. Поспішил твердить, що ця справа куди важливіша для УКЦеркви, і немає більшої перепони канонічної натури до такого поширення. Якраз саме Східнє Канонічне Право відкриває дорогу до того і було б святим обов'язком українців-католиків використати всі можливості Східнього Канонічного Права і перевести в діло „автономний устрій" для УКЦеркви.

(Далі буде)

ПРОТОКОЛ

Протоколі нарад Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, що відбулися в Головній Канцелярії в Джерзі Ситі 28-го січня 1972 р. В нарадах взяли участь всі члени Головного Екзекутивного Комітету, а саме: головний предсідник Иосиф Лисогір, заступник головного предсідника проф. Іван Телюк, заступник головного предсідника сен. Павло Юзик, заступниця гол. предсідника п-і Марія Душник і заступник гол. предсідника й рекордовий секретар Володимир Сохан, головний секретар Ярослав Падох і головний касир Петро Пуцило та головний редактор Антін Драґан.

I. ВІДКРИТТЯ НАРАД

Наради розпочалися о год. 9.45 ранку. Відкрив їх головний предсідник, що запропонував наступний порядок нарад, який прийнято, а саме:

1. Відкриття нарад
2. Короткі звіти членів Екзекутиви і гол. редактора
3. Плян праці на 1972 рік

При цьому головний предсідник закликав, щоб звіти не тривали довше, як по 10 хвилин, щоб могти присвятити більше часу організаційним справам.

2. КОРОТКІ ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ЕКЗЕКУТИВИ І ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

а) Звіт головного касира Петра Пуцила

Головний касир Петро Пуцило подав загальну характеристику фінансової діяльности та стану Українського Народного Союзу на закінчення 1971-го року. Майно Українського Народного Союзу перейшло в тім часі 36 з половиною мільйонів долярів, а приріст за минулий рік виносить чверть мільйона долярів.

В звітному часі, тобто від 16-го грудня 1971 р., коли відбулося попереднє засідання Екзекутиви, уділено два морґеджі, а саме на: 55 Гордон вулиці в Перт Амбою, Н. Дж. $5.000 і на реальність 12843 Калдвел, Дітройт, Мич. 12.0000.00 дол. В тому часі продано перейнятий дім при 540 Фокс вулиці в Бронксі, Н. И. та згрошевлено відкликані бонди 7м Н. Дж. Гайвей Овторіти, 3¼ % Бонди до 1/1/88,7,210.00 дол.

УНСоюз має около 60 гіпотечних позичок уділених в давних роках на 5.5%, які вигасають. Є проблема продовження цих морґеджів зі застосуванням стопи опроцентування з теперішніми ринковими цінами.

Дальше продовжується старання про механізацію діловодства фінансового відділу і пороблено вже конкретні старання в справі набуття чи винайму машин. В останньому часі прийшли поважні прибутки з продажі другого тому англомовної Енциклопедії Українознавства і в зв'язкі з цим головний касир пропонує, щоб всі прибутки з дня 1-го січня 1972 р. з продажі АЕУ були приміщені на окремому фонді Енциклопедії, з якого фінансувалось би дальші видання УНСоюзу. Внесення однодушно схвалено.

б) Звіт головного секретаря Ярослава Падоха

Головний секретар звітує, що в грудні 1971 р. прибуло 587 нових членів. Тому, що в цьому місяці, як і в попередніх були дуже помітні втрати в членах, з цієї як не як дуже поважної суми, залишилося всього 14 членів чистої надвишки за цей місяць. Це відношення числа нових членів та втрат в одному місяці характеризує вислід наших організаційних заходів впродовж цілого 1971 року, а також подекуди і 1970 року. Збільшені втрати вимагають збільшеного числа нових членів, бо здобутих 4.056 нових членів впродовж 1971 р. не вистарчило на покриття усіх втрат, які в тому році виносили 4,899 членів. Щоб запевнити дальший ріст УНСоюзу потрібно збільшення числа забезпечуваних, що вимагає цілого ряду поліпшення УНСоюзу та значного побільшення організаційного апарату. В значній мірі в праці минулого року перешкоджали труднощі господарського порядку, зокрема значного поширення серед українського населення безробіття та неспокою внутрі нашої національної громади, зокрема на церковному відтинку. Наладнання цих відносин у цьому році можуть значно причинитися для збільшення кількости нових членів та зменшення витрат у членах.

Ще немає досі підсумованих чисел, які відносяться до загальної суми виданих забезпечень для всіх членів УНСоюзу, але можна сподіватися, що ця сума видатно збільшилася так, що обнижка в членах не заторкнула того, що рахується в загальному асекураційному світі, а саме загальної суми забезпечення виданої УНСоюзом. В 1970 році хоч число усіх членів УНСоюзу зросло начисто лишень на 102 члени, загальну сума забезпечення в тому самому році зросла була на імпозантну суму п'ять з половиною мільйонів долярів. Видатно знизилося число нових членів, а зате збільшилося число втрат в членах на терені 60-ти Відділів УНСоюзу в Канаді. Звітодавець підкреслює, що в минулому році УНСоюз втратив двох обласних організаторів п. В. Гірняка, який з приводу недуги зрезиґнував, та п. Токарика в Канаді, так що під цю пору залишився тільки з чотирма обласними організаторами. Щоб повести як слід працю це число треба дуже видатно збільшити. Даючи підсумки минулого року, звітодавець з признанням підмітив здобутки секретаря 240-го Відділу з Клівленду п. Михайла Кіґічака, який здобув найбільше число членів поміж всіми відділовими організаторами, а саме 85 і став першим поміж усіми відділовими організаторами за минулий рік, а його Відділ став першим Відділом поміж усіма Відділами УНСоюзу в ЗСА і Канаді. Першенство Округ щодо кількости здобутих членів знову здобуло Чикаґо, а що до виконаної квоти, невелика Округа в Балтиморі. З уваги на конечність скорочувати звітування, точніші підсумки минулорічної організаційної праці будуть подані в черговому звіті. В звітовому часі відбулася в днях 11-го і 12-го січня ц. р. конференція обласних організаторів, яка обдумала та розглянула світла і тіні минулорічної кампанії та обдумала плян праці на цей рік і схвалила ряд пропозицій, для схвалення Екзекутивою УНСоюзу в цілі поліпщення організаційної праці в цім році. Між іншим схвалено від березня до червня ц. р. провести весняну кампанію, а в місяцях від вересня до грудня ц. р. провести осінню кампанію і встановлено для цього відповідну мету і підмічено засоби потрібні для здобуття успіхів. Пропозиції конференції обласних організаторів та звітодавця будуть подані при плянуванні праці на 1972.

в) Звіт заступника гол. предсідника і рекордового секретаря Володимира Сохана

Заступник гол. предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан подав ось такі підсумки стану і руху членства за 1971 рік: В 1971 році було приєднано 4.056 нових членів на загальну суму забезпечення $ 8,429,000, в тому 1,175 членів деп. молоді на суму $ 1,499,500, 2,282 члени в деп. дорослих на суму $ 3,934,500 та 599 членів з акцидентовими грамотами на суму $ 2,995,000. Для порівняння звітодавець згадав, що в 1970 році прибуло до УНСоюзу 5,252 членів забезпечених на суму $ 9,734,900, а в 1969 році — 5,462 членів на суму $ 10,108,000. Пересічна сума забезпечення всіх нових членів 1971 року виносила $2,078 (в році 1970 пересічна сума виносила $ 1,663, а в 1969 році — $ 1,850). Пересічна сума нових грамот життьового забезпечення (без акцидентових грамот) виносила за 1971 рік $1,571.80, тоді коли в попередніх двох роках виносила: в 1970 році $ 1,385.00, а в 1969 році $ 1,480.00. В числах нових членів 1971 року було 347 грамот із заграними заплаченими вкладками за перший рік.

На 31-го грудня 1971 року УНСоюз нараховував 71,880 активних членів, в тому 21,583 в деп. молоді, 45,941 в деп. дорослих, та 4,356 грамот акцидентового забезпечення. За цей 1971 рік число членів у деп. молоді зменшилося на 850 членів, в деп. дорослих на 1,491 членів, а зросло в деп. акцидентових грамот на 293 членів, що й дало в сумі втрату в активному членстві 2,048 членів за 1971 рік. В загальному числі членів стан з 31-го грудня 1971 року виносив 88,366 членів, в тому 25,249 у деп. молоді, 58,761 у деп. дорослих та 4,356 акцидентових грамот. Втрати за 1971 рік у загальному членстві виносили разом 843 члени, з чого 584 членів втратив деп. молоді, 552 члени втратив деп. дорослих, а число грамот акцидентового забезпечення зросло на 293.

В. Сохан подав теж стан членства УНСоюзу за клясами забезпечення, вказуючи при тому на досі не спопуляризовані серед українців грамоти термінового забезпечення. УНСоюз з кінцем року мав 42 членів забезпечених грамотами кляси Т-5 та 215 членів з грамотами кляси Т-10.

Втрати в членстві за 1971 рік були менші в порівнянні із 1970 роком, коли мова про виплачені грамоти кляс Р-20 та Е-20. В 1971 році відійшло з УНСоюзу 1,836 членів з виплаченими повними сумами забезпечення (в 1970 році було таких членів 2,125) та 1,715 членів закінчили повністю платність вкладок за свої грамоти кляси Р-20 (в 1970 році було таких членів 2,226).

Грошових зворотів у 1971 році було 965 (в 1970 році 897), суспенз — 620 (у 1970 році 640), смертних випадків — 883 (в 1970 році 872). В дні засідання вже було в Головній Канцелярії 225 аплікацій нових членів на січень 1972 року.

В доповненні до чисельних даних В. Сохан вияснив, що він продовжуватиме старання про введення нового товару — нових кляс чи родів забезпечення, інформуючи при тому про труднощі із введенням сирітських допомог круглим сиротам по членах УНСоюзу. Він теж згадав про пляни реформи теперішніх таблиць дивіденди на дальші роки (в травні 1972 року зобов'язують таблиці з травня 1971 року), та про старання поповнити особовий склад Рекордового Відділу. Вкінці В. Сохан підкреслив конечність у респектуванні членами Екзекутиви точного розподілу обов'язків і зв'язаною з ними кореспонденцією, згідно з устійненим розподілом діловодства поодиноких відділів Головної Канцелярії.

г) Звіт заступниці гол. предсідника пані Марії Душник

Пані Марія Душник інформує, що в минулому році здобула 10 нових членів. Живо цікавилася організаційною роботою організаторок-жінок і підкреслює, що перше місце поміж ними здобула п. Марія Стецюк, секретарка 25-го Відділу, здобувши 42 члени, друге п-ні Олександра Яворська, секретарка 344-го Відділу в Бавнд Бруку, здобувши 35 членів та п-і Люба Басько, секретарка 94-го Відділу з Дітройту, здобувши 27 членів. Четверте місце зайняла головна радна п-і Анна Гарас, секретарка 47-го Відділу в Алентавні, придбавши 25 членів.

Звітодавець тісно співпрацює з секретаркою свойого Відділу (293) в Бруклині і допомагає їй у кожній потребі. Вона взяла участь в засіданнях Екзекутиви нюйоркського Братського Конґресу. Річні збори цього Конґресу відбудуться 16-го березня 1972 р. в Статлер Гілтон готелі. Звітодавець є членом Екзекутиви цього Конґресу і апелює, щоб УНСоюз закупив квитки на ланч в числі 10, тобто щоб заняв цілий стіл. Робить старання, щоб кругольні дружини зі Сходу взяли участь в Річному Кругольному Турнірі УНоюзу, що має відбутися в травні ц. р., в цім також і дружини жіночі. Жіночий Комітет УНСоюзу плянує весняну програму в Ню Йорку при співучасти лікаря-жінки як головного бесідника та культурну програму для жінок. Пляни розробляються. Продовжується старання збірки фондів на будову пам'ятника Лесі Українки на Союзівці. Швидко будуть розіслані всім Відділам обіжники із книжечками на виграшку. З-поза союзової праі звітовавець підкреслює, що була вибрана співкерівником Українсько - Американського Републиканського Клюбу, який постав 14 січня ц. р. Вона працює також в координаційнім Комітеті Жіночих Організацій Метрополітального Ню Йорку, який плянує протестаційну акцію в зв'язку з арештами на Україні та зі смертю Алли Горської в минулому році.

ґ) Звіт сен Павла Юзика заступника гол. предсідника

Сенатор Павло Юзик, підсумовуючи організаційну працю УНСоюзу на терені Канади в 1971 р., висловлює своє розчарування, що секретарі Відділів УНСоюзу з якими він стрічався, мимо своїх зобов'язань посилити свою працю, дуже часто не придбали ані одного члена для УНСоюзу. Стверджує, що багато секретарів несерйозно ставляться до своїх обов'язків і висловлює погляд, що секретарі, які не здобули ані одного члена на протязі одного року, не повинні задержувати дальше цього посту. Не є вдоволений станом організаційного діла в Канаді, але розуміє, що великою перешкодою в цьому є брак постійних і обласних організаторів. Єдиний обласний організатор Василь Дідюк не може обслужити цілої союзової організації в Канаді. Разом з ним звітодавець встановив потребу відвідувати один за одним відділових секретарів та так довго в них перебувати, як довго вони не пізнають основи союзової діяльности, зокрема основ забезпечення, яке дає УНСоюз та не привчаться самостійно провадити свою роботу. Відчуває брак Канадійської Канцелярії тим більше, що сам, побіч своїх різнородних зайнять, тільки час до часу може допомагати в організаційній праці. В найближчому часі переведе конференції в цій справі.

д) Звіт заступника гол. предсідника Івана Телюка

Звітодавець дає огляд організаційної праці на терені свойого стейту Коннектикет, якого він є головою, підкреслює старіння відділових секретарів, яких немає або важко ким заступити. Підмічує, що особисто минулого року зорганізував 12 нових членів, накреслює загальний плян праці своєї Округи в майбутньому. З уваги на численні свої зайняття, бажає віддати головство своєї Округи, яку очолює від довших років. Оглядом своєї союзової та громадської активности, зокрема репрезентаційної, звітодавець закінчу свій звіт за 1971 р.

е) Звіт головного предсідника Иосифа Лисогора

Головний предсідник И. Лисогір дав огляд загального стану УНСоюзу в усіх ділянках його активности включно зі „Свободою'' та Союзівкою. Зокрема він зупинився над проблемами побудови нового приміщення для Головної Канцелярії УНСоюзу, яка тепер вступила в стадію ставлення стін. Характеризуючи минулий, 1971 р. звітодавець підкреслив, що цей рік не є одним з найкращих років УНСоюзу. В ньому зменшилося число новоприєднаних членів, зате збільшилися втрати членів, а також на 13,000 зменшилися вплиии з вкладок членів. Проходячи поодинокі ділянки прибутків та втрат УНСоюзу як Головної Канцелярії та Союзівки і Видавництва, головний предсідник підмітив потребу більшої ощадности у видатках УНСоюзу. Зокрема підкреслює, що союзові організатори мусять себе оплачувати. Відносно будови нового союзового дому, підкреслює, що припізнення будови з уваги на потребу усунути велику кількість каменя, привела контрактора до вимоги продовжити час на закінчення будови до лютого 1973 р. та до підвищення ціни за будову дому встановленої в контракті. В цій справі ведуться пртракції з фірмою. УНСоюз пропонував арбітражне полагодження справи, але контрактор покищо на це не погодився. Щоб наперед придбати підприємства, які винаймили б вільну площу в новозбудованому домі, поміщено в „Ню Йорк Таймсі'' велике оголошення про винайм приміщень. Це оголошення буде повторене. На внесення головного предсідника дозволено дещо змінити контракт, заключений між Союзом та Ферст Джерзі Банком, який вже раніше зобов'язався винаймити в новозбудованому домі три поверхи, дозволяючи йому піднаймити два поверхи замість раніше згодженого одного. Корпорація, яка формально є власником цієї реальности на це погодилася. Продажа АЕУ II йде добре і можна сподіватися, що значна частина накладу буде продана. В дальшому головний предсідник подає числа видатків УНСоюзу, зв'язаних з будовою нового дому та підмічує, що УНСоюз дальше старається здобути морґеджову позичку на цей дім в найбільш догідних умовах. На внесення сенатора Павла Юзика та піддержане В. Сохaном схвалено уповажнити Екзекутиву продовжувати заходи для здобуття на найкращих умовинах цеї гіпотечної позички на час від 5 до 20 років під забезпеку першого морґеджу.

ж) Звіт головного редактора Антона Драгана

Редактор А. Драґан звітував про стан культурно-публікаційних справ і пляни на майбутнє. Поширення цьогорічного альманаху йде добре, вже досі з нього вплинуло 6.500.000, сподіється куди більших впливів. На березень заплянована повна випродаж книжок, які є в магазинах книгарні УНСоюзу та інформує про книжки, які вже від довшого часу є в підготові до друку, а саме книжку д-ра Л. Луцева про Василя Стефаника, книжку про д-ра Л. Мишугу та інші. Підмічує, що „Свобода'' у великій мірі помогла в успішному закінченню збірки Національного Фонду УККА та що розпочинає акцію за збіркою фондів на Український Центр при Гарвардському Університеті, який потребує до кінця цього року зібрати щонайменше 1,400,000.00 дол., щоб заплатити за другу і третю катедру та уфундувати бібліотеку при тому центрі по старій, договореній ціні. В останньому часі „Свобода'' піддержує протестаційну акцію проти нових арештів на Україні та зокрема зруйнування Стрілького цвинтаря у Львові. Після цього однодушно схвалено продовження якнайповнішої піддержки цієї протестаційної акції.

3. ПЛЯН ПРАЦІ НА МАЙБУТНЄ

Дискусію над новим, організаційним пляном праці на поточний 1972 рік розпочав головний секретар та керівник організаційного відділу УНСоюзу, Ярослав Падох. Він подав справоздання 7-ої конференції обласних організаторів, яка відбулася в Головній Канцелярії в днях 11-го і 12-го січня ц. р. та пропозиції цієї конференції зібрані в 19-ти точках, які звітодавець прохає Головний Екзекутивний Комітет розглянути та схвалити до виконання. Ці пропозиції залучені до цього протоколу, як його частина.

З черги головний секретар поінформував про новий організаційний плян на цей рік, який буде спиратися на двох кампаніях, весняній, що триватиме 4 місяці від березня до червня та осінній, яка обіймагиме місяці від вересня до грудня ц. р.

Метою весняної кампанії поставлено 2,000 членів, заснування нових союзових Відділів, що вже частинно підготоване в минулому році, використання для поширення кампанії загальних зборів Окружних Комітетів, які відбуватимуться в першому кварталі ц. р., надрукування окремих летючок, виготування окремих радіових текстів, присвячених кампанії та інтенсивна кампанія. Від травня будуть подавані постійні повідомлення в „Свободі'' вислідів кампанії та заохота до виконання вповні наміченої мети.

В зв'язку з пляном праці на 1972 рік головний секретар запропонував деякі пропозиції, які мають на меті ожиити кампанію та запевнити їй успіх. Ці пропозиції зібрано в 15 точках і залучено до цього протоколу, як його частина.

Над пляном праці та пропозиціями головного секретаря відбулася дискусія, в якій забирали участь усі приявні. Заступник гол. предсідника проф. І. Телюк пропонує відкласти схвалення організаційних плянів до наступного засідання, на якому головний секретар пред'явить докладний плян праці цього відділу, який включатиме розподіл квот нових членів, засоби, якими можна буде ці квоти виконати і фінансами, що будуть потрібні для осягнення цієї цілі. Його внесення піддержав заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, який доповнив це внесення так, щоб чергове засідання відбулося не пізніше, як за тиждень. Тоді після узгіднення дати чергового засідання з усіми членами Екзекутиви, рішено скликати засідання на суботу, 5-то лютого 1972 року.

Схвалено ще склад делеґацій УНСоюзу на річні збори Братських Конґресів стейтів Мериленд і Ілинной, доручено головному касирові зайнятися придбанням нових, мистецьких почесних грамот УНСоюзу та розглянено ще деякі поточні справи.

Після цього о год. 1.25 по полудні закрито наради.

Ярослав Падох,
Головний секретар

Мистці Надія Сомко і Сергій Макаренко працюють над іконостасом у Пармі, Огайо

Парма, Огайо. — Щоденник „Клівленд Пресс'' у числі з 5-го квітня 1972 р. помістив ілюстровану фотознимками вістку „Новий іконостас у Пармі покривають золотом''. Теодор Ендрік розповідає, що „коли через 4 місяці заінсталюють в українській православній церкві св. Володимира в Пармі при 5913 Стейт ровд новий іконостас, то він буде найбільший у Клівленді, а до того ще й покритий 23-каратовим золотом''. Розповівши про значення іконостасу з його дверима й іконами та його призначення відділювати вітар від церков. залі, американський журналіс подає, що цей іконостас матиме в довжину 46 футів, 25 футів висоти і матиме 45 обрамованих ікон. „Українська мистецька родина — Сергій Макаренко з дружиною Надісю Сомко, прибули з Ню Йорку до Клівленду для виконання різьби й позолоти. Треба буде чотири місяці часу та безконечної терпеливости, щоб закінчити цю працю''. Розповівши про техніку позолочення, автор інформує про мистців, що вони прибули з України, де закінчили Мистецьку Школу при Київському університеті, в 1943 р. подалися геть від большевиків до Югославії, згодом жили в Італії та в Аргентині. „Вони прибули до ЗСА в 1950 р. Їхні картини на історичну тематику та портрети є в багатьох приватних і публічних колекціях''. Різьбив іконостас Дмитро Когутович, настоятелем церкви св. Володимира є о. Степан Ганкевич.

ВІСТІ З ТОРОНТА

Двадцятa Крайова Конференція ЛВУ. Одна з найбільш чисельних канадійських організацій Ліга Визволення України і Об'єднання Жінок ЛВУ відбудуть у днях 22-го і 23 квітня ц. р. свою чергову Крайову Конференцію, в приміщеннях Українського Дому при вул. Кристі ч. 83-85, в Торонті. Крім звітів уступаючої Управи ЛВУ і ОЖ ЛВУ, дискусії, уділенні абсолюторії, та вибору нової Управи, на другій пленарній сесії плянується дві доповіді: д-р Богдан Стебельський: „Наші завдання щодо України і в Канаді'', та мгр Ю. Шимко: „Роля і завдання молодої української ґенерації в канадійській спільноті''. На сесії ОЖ ЛВУ доповіді читатимуть: Оксана Романишин: „Українська жінка у сучасній дійсності в Україні і на еміґрації'', Софія Горлач: „Українська мати у вихованні дитини''. В рамцях Конференції відбудеться також бенкет і вечерниці з танцями. Головну Управу ЛВУ очолює сьогодні д-р Р. Малащук, а ОЖ ЛВУ п-і М. Солонинка.

40-річчя Українського Визвольного Фонду. В суботу 22-го квітня ц. р. о год 7.30 вечора в залі „Емпрес'' Готелі Парк Пляза при Евеню Ровд в Торонті, відбудеться бенкет на відзначення 40-річчя Українського Визвольного Фонду в Канаді. Почесними промовцями запрошені на цей бенкет Дж. Діфенбейкер, колишній прем'єр Канади, та О. Штуль-Жданович, голова Проводу Українських Націоналістів з Европи. До участи запрошені теж: Українські Ієрархи, сенатор П. Юзик, міністер І. Яремко, представники українських організацій. У мистецькій програмі виступить: Іванка Миґаль — сопрано Метрополітальної Опери в Ню Йорку і Осип Гошуляк — бас з Канадійської Опери. В бенкеті візьме також участь Донна Савицька — „Краля Канади 1972 р.''

Нова радіопрограма. З днем 18-го квітня ц. р. Спілка Української Молоді в Канаді (СУМ) пересилає кожної суботи о год. 11.00 - 11.30 з радіовисильні ЧТН в Торонті, на хвилях АМ-1540 радіопрограму. На радіопрограмі „Прометей'', керівником є маестро Іван Менделюк і, майже всі молодечі організації Торонта мають свої окремі радіопрограми. Тому прислуховуйтесь до думок молодих: Пласту, СУМ, ОДУМ, МУНО, Студентського Клюбу, СУСК. Допомагайте їм морально і матеріяльно.

Річні Збори. Кредитова спілка „Будучність'' при вул. Бетгурст відбула, 20-го лютого ц. р. річні загальні збори. Загальними зборами проводила Президія: мгр В. Кліш — голова, І. Савка — заступник і П. Микуляк — секретар. Звіти з діяльности складали: управитель В. Куций, голова дирекції В. Кліш, та від імени Кредитового Комітету О. Матла, та А. Тершаківець від Контрольної комісії. Дискусія заторкнула цілий ряд актуальних проблем. Слово в дискусії забирали молоді і старші члени, чоловіки і жінки. У результаті перевиборів деяких членів керівних органів обрано Б. Гірняка у члени дирекції, а п.п.: С. Гула, А. Тершаківець і Е. Макар були поновно переобрані. Дирекцію кредитівки й надалі очолює мгр Володимир Кліш. По закінченні загальних зборів, відзначено гостиною 20-річчя існування кредитівки, яка є другою по величині масткового стану і членства в Торонті, активи якої виносять понад 8 мільйонів дол.

Нова Управа. Загальні Збори Об'єднання Українських Канадійських Підприємців і Професіоналістів, які відбулися 17-го лютого ц. р. на пропозицію Номінаційної комісії обрали нову Управу: Б. Синишин — голова, С. Фроляк — почесний голова, Е. Топорницький — перший заступник, М. Сороколіт — другий заступник, Я. Хоростіль — секретар, М. Біґус — скарбник, Р. Тицький — фін. референт, А. Григорович — орг. референт, І. Бардин, Б. Дзерович, М. Герус, Р. Максимів, Б. Миндюк, М. Пеленський, О. Винницький, В. Вишньовський, В. Соя, — члени.

Контрол. Комісія: П. Яцик, М. Недошитко, М. Юник, Мировий суд: А. Орищак, І. Велигорський, С. Загуменний. По звітах Управи рорѓорнулася широка дискусія спрямована побажанням до нової Управи, щоб працю старалась вона спрямовувати, перш за все для станових потреб організації, та для користей членства. Уступаючий голова адвокат С. Фроляк, який очолював ОУКПП через три каденції, був обраний на Крайовому З'їзді ОУКПП, що відбувся у Вінніпеґу під час Конґресу КУК — голово Федерального ОУКПП. Багато нових думок, а зокрема пляни придбання імпозантного будинку в центрі міста були прийняті, як суроґат для праці нової Управи.

IX Науковий З'їзд Українського Лікарського Т-ва. Від 26 - 28 травня ц. р. в готелі „Сівей Таверс'' відбудеться IX Науковий З'їзд Українського Лікарського Т-ва Північної Америки. Конвенційний комітет під енерґійним проводом д-р П. Глібовича робить всі заходи, щоб З'їзд пройшов якнайкраще. Видані друком два ілюстровані числа „Конвенційного Бюлетеню'', дають багато інформацій про З'їзд. та цікаві вістки про окремі українські пам'ятки Торонта.. Під час з'їзду окремі секції матимуть свої сесії з низкою доповідачів з ЗСА, Канади і Европи. В програмі З'їзду в неділю 28-го травня відбудеться прилюдна сесія з доповідями про контролю народин і зловживання наркотиками. Під час цієї доповіді гості матимуть змогу ставити питання. Конвенційний комітет сподівається великого числа учасників. Віримо, що вони матимуть приготоване все якнайкраще, та напевно будуть гарно почуватись у нашому гостинному місті.

В. Дідюк

У зв'язку з трагічним вибухом на радіозаводі у Мєнську відбудеться судовий процес

Московська преса, в тому „Комсомольская правда'' з 1-го квітня, опублікувала повідомлення ЦК КПСС і Ради Міністрів СССР у зв'язку з недавнім трагічним вибухом на заводі радіоапаратури у столиці Білорусії Мєнську, де було багато жертв. У повідомленні сказано, що окрема Комісія встановила, що „аварія сталася внаслідок хибного плянування вентиляційної системи цеху та байдужого відношення до правил техніки безпеки при її експлуатації''. Зняті з праці і виключені з комуністичної партії директор Мєнського радіозаводу Л. Захаренко і директор Ленінградського проєктувального Інституту В. Нікітін. Позбавлений праці „із суворою доганою'' начальник головного правління Міністерства радіопромисловости СССР Е. Сакс, його заступникові В. Нємцову оголошено „догану'', а заступникові міністра Н. Фьодорову оголошено „сувору догану''. „Догану'' винесено й міністрові радіопромисловости — очевидно, СССР — В. Калмикову „за послаблення державної дисципліни''. Повідомлення закінчується такою обіцянкою ЦК КПСС: „Органи Прокуратури тепер провадять розслідування, щоб покликати винних до кримінальної відповідальности. Московська преса та преса „республік'' не подала кількости забитих робітників і службовців. Тепер із достовірних совєтських джерел стало відомо, що від вибуху й пожежі загинули 270 осіб. За неофіційними даними, вибух стався тому, що вентиляційна система погано працювала й не встигала витягати випари різних лякіп, які в більшій кількості є небезпечними не тільки для здоров'я робітників, а й обертаються у вибухову речовину.

ПРОТОКОЛ

Протокол нарад Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, що відбулися в Головній Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Ситі, 5-го лютого 1972 р.

У нарадах взяли участь члени Головного Екзекутивного Комітету: головний предсідник Иосип Лисогір, заступник гол. предсідника проф. Іван Телюк, заступниця головного предсідника п-і Марія Душник, заступник гол. гол. предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, головний секретар Ярослав Падох і головний касир Петро Пуцило та гол. редактор Антін Драган. Заступник гол. предсідника на Канаду сенатор Павло Юзик виправдав свою неприявність із-за перешкод в летунській комунікації. з приводу злої погоди. В частині нарад взяв участь приявний в тому часі в Головній Канцелярії головний контролер д-р Михайло Данилюк.

I. ВІДКРИТТЯ НАРАД

Наради розпочалися о год. 11-ій ранку. Їх відкрив головний предсідник Иосип Лисогір і запропонував наступний порядок нарад. який прийнято, а саме:

1. Відкриття нарад;
2. Справа оборони людських прав на Україні;
3. Організаційні пляни УНСоюзу на 1972-ий рік;
4. Різні справи;
5. Закриття.

2. СПРАВА ОБОРОНИ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ НА УКРАЇНІ

Редактор А. Драган пригадує останні повідомлення про грубе порушення комуністичним режимом людських прав на Україні, що проявилося в поновних арештах українських культурних діячів та інтелектуалістів і дораджує піти шляхом постанов та заклику Світового Конгресу Вільних Українців та створити при УНСоюзі окрему Комісію з почесних членів Головного Уряду УНСоюзу, яка зайнялася б збіркою фондів на підтримку загальнонаціональної акції, керованої СКВУ, на американському терені УККА і КУК, в справі оборони цих прав на тутешньому та міжнародному форумах. Він поінформував, що утворилася вже в межах СКВУ така Комісія під назвою: „Комісія Людських Прав" із заступником головного предсідника на Канаду сен. Павлом Юзиком, на чолі до якої стоїть як заступник голови головний предсідник Иосип Лисогір і як секретар д-р Михайло Сосновський. Головний предсідник Иосип Лисогір інформує, що в межах УККА утворився окремий комітет для цієї справи, і що є потреба утворення такого комітету, за згодою УККА, в межах УНСоюзу. Головний секретар Ярослав Падох інформує, що сенатор Павло Юзик, який із-за того, що випав великий сніг, не міг прибути на ці наради, телефоном рекомендував схвалення Екзекутивою УНСоюзу призначення більшої суми на потребу оборони людських прав на Україні. Ярослав Падох інформує в дальшому, що на недавно відбутих нарадах Культурної Комісії СКВУ схвалено видання книги документації культурного ґеноциду, який від десятиліть ведеться на Україні. Це видання теж вимагатиме більше фондів.

Після короткої дискусії над цими проблемами схвалено, на внесення головного касира Петра Пуцила, підтримане заступником гол. предсідника проф. Іваном Телюком та заступницею гол. предсідника Марією Душник, створити окрему Союзову Комісію, зложену з почесних членів Головного Уряду, а саме: колишнього гол. касира Романа Слободяна, кол. голови Головної Контрольної Комісії д-ра Володимира Галана, кол. заст. головного предсідника інж. Степана Куропася, колишніх головних контролерів Івана Іванчука та Володимира Гірняка, та колишніх головних радних Дмитра Шмагали, Володимира Дідика, п-і Марії Демидчук та Миколи Давискиби. Це внесення одноголосно схвалено. На внесення заступника гол. предсідника на Канаду сенатора Павла Юзика передане головним секретарем Ярославом Падохом, підтримане заступником гол. предсідника і рекордовим секретарем, Володимиром Соханом і заступницею гол. предсідника, Марією Душник, однодушно схвалено уділити на акцію оборони людських прав на Україні суму 5.000.00 долярів з Фонду Наглої Потреби УНС та провести в межах УНСоюзу збірку фондів на вище подану ціль.

3. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПЛЯНИ УНСОЮЗУ НА 1972 РІК

Головний секретар і водночас керівник організаційного відділу УНС, Ярослав Падох зреферував плян організаційної праці УНСоюзу протягом 1972-го року. Спираючись на пляни і пропозиції усіх обласних організаторів УНСоюзу, а саме: пп. Степана Гавриша, Василя Дідюка, Євгена Репети і Василя Оріховського, та на висліди дводенної конференції обласних організаторів, що відбулася в Головній Канцелярії УНС в днях 10-го і 11-го січня 1972 р. він з'ясував мету і засоби цьогорічної організаційної праці. Організаційною метою є здобуття 5.700 нових членів. В році відбудуться дві окремі кампанії, а саме весняна, яка триватиме 4 місяці від березня до червня та осіння, яка триватиме від вересня до кінця грудня ц. р. Метою весняної кампанії є придбання двох тисяч (2.000) членів, а осінньої 2.500 членів. Ті кампанії будуть відділені двома двомісячними періодами під час, яких передбачується здобуття разом 1.200 членів. За кварталами плян передбачує здобуття в першому кварталі 1,200. в другому 1.500. в третьому 1.200 і в четвертому 1.800 членів. За областями плян передбачує придбання 1,700 членів в області С. Гавриша. 1.300 в області Є. Репети, 1,000 в області В. Дідюка і 1,000 в області В. Оріховського та 700 поза областями. Весняна кампанія за областями передбачує здобуття 600 членів в області С. Гавриша. 500 в області Є. Репети. то по 350 в областях В. Дідюка та В. Оріховського, а поза областями 200. Ці загальні квоти розподілено на поодинокі Округи, що входять в склад областей як теж деякі, які не є включені в області та в дальшому на поодинокі Відділи. В цій організаційній кампанії буде звертатися теж рівнорядну вагу не тільки на число членів, але теж на суму забезпечення членів. Щоб постійно можна було ствердити стан кампанії та як виконується мету кампанії, встановлено нові засади звітування організаційного Відділу, яке спиратиметься на здобутки організаторів у поодиноких місцях не за числами Відділів як досі, але за Округами, а в їх межах за числами Відділів. Доповідач сподівається, що це змiцнить змагання поміж Відділами та Округами. В дальшому здобутки Округ будуть подавані за областями, якими відують чотири обласні організатори. В цей спосіб в цьому році буде теж подавана табеля досягнень поодиноких областей, що допоможе також у внутрішньому змаганні за першенство Областей.

Отож головною основою організаційної кампанії ц. р. будуть області, за які відповідають обласні організатори. Тому, що теперішні області є завеликі, докладеться старання до цього, щоб утворити нові дві до чотири області, що буде можливе після підшукання відповідних, кваліфікованих сил. Організаційний відділ буде докладати старань, щоб підшукати такі сили, а дальше, щоб підшукати більшу кількість постійних організаторів, окружних і місцевих. Заплянововано утворення декілька нових Відділів, переводиться постійно злуку малих і неактивних Відділів, хоч це, як звичайно, натрапляє на поважні перешкоди, а далі буде енергійно продовжуватися акція відмолодження секретарського і організаційного складу та підшукання якнайбільш активних громадян на ці пости. Допомогою в цьогорічній організаційній кампанії будуть продовження радіових передач УНСоюзу, влаштування в літньому часі Окружних Союзових Днів, можлива активізація конвенційних делегатів, яких зобов'язує статутова постанова активности і відповідальности за УНСоюзу, влаштування центрального курсу на Союзівці, льокального перевишколу секретарів, тощо. В окремих кампаніях у пропаганді її кличів, помагатиме „Свобода". Основою цьогорічної акції буде як і раніше, систематичність праці і можливо точне і вчасне виконування квот Відділами, Округами і областями.

Після доповіді головного секретаря Я. Падоха, розвинулася широка дискусія, в якій брали участь усі приявні. Головний предсідник Иосип Лисогір підкреслив вагу активізації нечинних Відділів, накреслюючи засоби для цього. Він запропонував, поза постійними місячними справозданнями обласних організаторів, складання щоденних зглядно щотижневих звітів про відвідини поодиноких Відділів УНС, складаних на окремих листках для кожного відвідуваного Відділу. У такому звіті повинні бути подані список проспектів, яких обласний організатор відвідав чи бодай зв'язався з ним телефонічно та список проспектів, яких він для даного Відділу придбав як нових членів.

Заступник головного предсідника Іван Телюк підкреслив дальшу корисну актуальність підкреслювання національного значення УНСоюзу та членства в ньому, не забуваючи при цьому теж і велике господарське значення життьового забезпечення. В дальшому він підкреслив значення радіових передач з інфомацією про УНСоюз та запропонував по закінченні кожного календарного чвертьріччя проголошувати список тих Відділів та їх секретарів, які за минулий квартал не придбали ніяких нових членів. Обласні організатори, звітуючи не повинні звітувати про загальне союзові проблеми як основу дальшої праці. Він запропонував придбання бодай двох нових обласних організаторів, бо число тих організаторів, яких має УНСоюз є незадовільне.

Заступник головного предсідника Володимир Сохан підкреслював конечність постійного організування більшого числа членів, бо втрати і в цьому році будуть виносити понад 5,000 членів, отже треба куди більше членів, щоб не тільки покрити втрати але й придбати надвишку. В організаційній роботі не треба забувати підкреслювати те, що УНСоюз працює для всієї української суспільности і тому суспільність зобов'язана його підтримувати.

Заступниця головного предсідника п-і Марія Душник підкреслила конечність зміцнення організаційної праці серед тут народженого покоління та зміцнення активізації праці поміж союзовим жіноцтвом.

Головний касир Петро Пуцило підкреслював вагу реклями, без якої ніяка акція не може мати успіху.

Після дискусії апробовано запропоновану мету цьогорічної організаційної праці, її плян та квоти, а зокрема плян весняної кампанії і встановлено підвищення нагороди за організування членів під час тієї кампанії, зокрема за перше календарне півріччя ц. р.

Розглянено цілий ряд пропозицій і схвалено: на внесення заступника головного предсідника проф. Івана Телюка, підтримане заступником гол. предсідника і рекордовим секретарем Володимиром Соханом поробити старання, щоб придбати двох нових обласних організаторів.

На внесення головного предсідника Иосипа Лисогора, підтримане головним касиром Петром Пуцилом схвалено доручити обласним організаторам, крім дотеперішніх місячних загальних звітів, складати щотижневі звіти на окремих листках для кожного відвіданого Відділу УНСоюзу.

На внесення заступника головного предсідника проф. Івана Телюка, підтримане заступницею гол. предсідника п-і Марією Душник проголошувати на сторінках „Свободи" після закінчення кожного календарного кварталу список Відділів та їхніх секретарів, які протягом останнього чвертьріччя не придбали до Відділу ніяких членів.

На внесення головного секретаря Ярослава Падоха, підтримане заступницею гол. предсідника п-і Марією Душник, схвалено виплатити Округам їхні бонуси за 1971 рік, а саме по 2.00 дол. від члена, зорганізованого на їхніх територіях, якщо Округа виконала в 100 відсотках свою квоту та по одному долярові від члена, якщо Округа виконала свою квоту бодай у 75 відсотках та доручено головному касирові Петрові Пуцилові виплатити ці бонуси, а саме Окрузі Балтимору, яка виконала свою квоту в 100% та Округам у Перт Амбою і в Клівленді, які виконали свої квоти понад 75%.

На внесення заступника гол. предсідника проф. Івана Телюка, підтримане заступником гол. предсідника і рекордовим секретарем Володимиром Соханом і головним секретарем Ярославом Падохом схвалено підвищити обласним організаторам їхню платню, достосовуючи її до підвишки коштів прожитку, що наступило в минулому році.

Відложено на пізніше справу центрального вишкільного курсу на Союзівці в літі ц. р., з'їзд голов Округ, влаштування господарського панелю у більших місцевостях ЗСА і Канади та стінного календаря УНСоюзу.

4. РІЗНІ СПРАВИ

Головний предсідник Иосип Лисогір поінформував, що з Митрополичого Ординаріяту у Філядельфії вплинуло запрошення УНСоюзу до участи у святі для відзначення 80-ліття Верховного Архиєпископа Кардинала Иосифа та свята Помісности Української Католицької Церкви. Схвалено делеґувати до цього Комітету головного предсідника Иосипа Лисогора.

Головний предсідник Иосип Лисогір поінформував, що голова Контрольної Комісії мґр Іван Геврик прислав повідомлення, що Контрольна Комісія переводитиме контролю діловодств УНСоюзу від 20-го до 25-го березня ц. р.

5. ЗАКРИТТЯ

Після вичерпання порядку нарад, головний предсідник Иосип Лисогір закрив наради Головного Екзекутивного Комітету о год. 6-ій вечора.

Ярослав Падох,
Головний секретар

Юнак-пластун подбав про красу пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні

Торонто. — Юнак-пластун Андрій із Торонта відвідав Вашингтон і, самозрозуміло, оглядав пам'ятник Тарасові Шевченкові. Навколо було багато бруду, і він написав листа до Департаменту внутрішніх справ, Відділ Національних Парків. Пластовий журнал „Юнак" з березня ц.р. повідомив, що автор листа одержав офіційну відповідь із ствердженням, що пам'ятник Т. Шевченкові дійсно був дотепер у незадовільному стані. Відділ Парків доручив трьом службовцям надалі стежити за станом пам'ятника Тарасові Шевченкові, за виглядом довкілля „та уважати, щоб усе було в належному для такого місця порядку". На доказ переслано нашому юнакові фотознятки із найближчої околиці пам'ятника. Одну з них репродуковано в „Юнаку": вся площа біля Кобзаря вичищена й прибрана, як належить.

НАДЗВИЧАЙНЕ ЗАСІДАННЯ РАДИ ДИРЕКТОРІВ УККА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

координатор молоді при УККА, на тему: „Наша акція в обороні арештованих культурних діячів в Україні", про нищення Москвою української культури й намагання зросійщити Україну головно молодь — і противиступи української молоді в ЗСА в обороні прав людини і народу в Україні. Найновіша акція Конференції українських молодечих організацій, з ініціятиви ТУСМ, заплянована на суботу 13 травня у Вашингтоні. Там відбудеться коротка маніфестація поблизу Білого Дому з коректним проханням до президента Ричарда Ніксона, аби він у Москві виступив в обороні прав переслідуваних українців на їх Рідній Землі, а потім — демонстрація поблизу амбасади СССР, з відповідними викривальними транспарентами проти переслідувань українських діячів культури та проти імперіялизму Москви. Організатори Українського Дня у Вашингтоні сподіваються там у суботу 13-го травня щонайменше 10 000 учасників.

Рада Директорів підтримує заплянoвані маніфестацію і демонстрацію у Вашингтоні в суботу 13 травня. Маніфестація перед Білим Домом повинна пройти якнайбільш коректно, щоб українці не змішувалися з тими, які днями й ночами лежать у спальних мішках перед Білим Домом та протестують проти антикомуністичної війни у В'єтнамі; демонстрація біля амбасади СССР з обвинуваченням Москви у ґеноциді та переслідуванні української й інших поневолених націй повинна бути в рямках закону та гідности й важливости справи і якнайбільш багатолюдною. В ході обговорення дальших маніфестацій в обороні людських прав в Україні голова Студентського Комітету оборони людських прав в СССР п. Іванців з Вашинґтону інформував про акцію Комітету серед сенаторів і конґресменів і закликав до тіснішої співпраці УККА з Комітетом. Д-р Володимир Душник, координатор протестних акцій при УККА, інформував про різні заходи УККА в цій справі, включно з петиціями до Уряду, до ОН та ін. і висловив думку, що кожна ініціятива на місцях, у терені — є дуже важливою та що для досягнення кращих результатів треба більшої координації демонстраційних виступів. Окремо відзначено успішну акцію молодих українських матерів на терені ОН у Ню Йорку. Є цілий список сенаторів і конґресменів, які відгукнулися на прохання підтримати виступи в обороні людських прав в Україні, а деякі з них вже виголосили відповідні промови в Конґресі та продовжуватимуть цю акцію. Централя УККА видає до демонстрації 13 травня англомовну інформаційну книжку під наг. „Українська нація в кайданах", з рідкісними фотодокументами з СССР, як напр. українські жінки на каторзі в Сибіру та ін.

И. Лисогір поінформував учасників нарад про розвиток активности Міжнародної Комісії Прав Людини під керівництвом кол. прем'єра Канади Джона Діфенбейкера. Під час обговорення цих справ була висунена думка про необхідність активніше включити в протестаційні виступи членство менш активних досі організацій. Мґр В. Ліщинецький повідомив, що чергова демонстрація відбудеться у Клівленді 22 квітня і що її головним промотором є українська молодь; представник Відділу УККА в Гартфорді інж. Я. Лучкань поінформував, що о 2-ій годині дня 10 травня у Гартфорді відбудеться демонстрація в обороні прав української культури і з вимогою звільнити безневинно заарештованих діячів української культури.

Голова Контрольної Комісії УККА мґр Іван Винник звітував про вислід контролі фінансів і праці Канцелярії УККА за 1971 рік. Контрольна Комісія вказала на деякі дрібні недотягнення, знайшовши в загальному працю задовільною. Українська Громада в ЗСА пожертвувала на Український Народний Фонд — головне джерело впливів для різноманітної діяльности УККА, включно з виданням книжок, від 1 січня 1971 р. до 31 грудня 1971 року 104,909.91 дол., а з прибутками від Видавництва, імпрез УККА, з посмертними записами на УККА та ін. малих впливів надходження за той час становили 112.396.82 дол. Всі видатки за той час, включно з публікаціями, поїздками, Бюром у Вашингтоні, спеціяльними акціями і Фондому закупу Дому для УККА становили 104,109.89 дол. В цю суму входять також дотації від УККА на СКВУ, молодечі Організації, Шкільну Раду та ін. Завдяки дбайливому господарюванню народним грошем, у касі УККА залишилася з 1971 р. надвишка в сумі 8,286.83 дол. Доповідач повідомив, що цього року — року демонстрацій та різних спеціяльних заходів в обороні Прав України, видатки особливо зростають і тому свідома Українська Громада мала б не зволікати із вплатою до Українського Народного Фонду (мініальна побажана вплата є 15 дол. на рік). Громадянство на місцях мало б подбати також про більше поширення передплат на англомовний „Український Квартальник", який є важливим джерелом правдивої інформації англомовного світу про Україну. Восени цього року відбудеться XI Конґрес УККА — сказав доповідач. — Треба нових людей до праці, більшої співпраці з молоддю, уважної підготови до необхідних змін Статуту УККА та активнішої праці Статутової Комісії при УККА.

В обговоренні фінансових справ УККА та з пропозиціями про покращення збірки на Народний Фонд, про потребу організаційного референта, про активізацію членства УККА на місцях, про докладніше плянування загальної діяльности УККА, про потребу випускати український „Інформативний Вісник" та ін. справи говорили: д-р М. Снігурович, о. Євген Новицький, д-р Є. Котик, А. Гординський, д-р М. Ценко, д-р Н.Пазуняк та ін. Мґр І. Базарко окремо подякував представникам Відділів УККА, які були присутні і тим, які не були, але активно працюють на місцях, за велику жертвенну працю для спільного добра, що й було прийнято оплесками.

Президент УККА, професор Джорджтавнського Університету у Вашингтоні д-р Лев Добрянський виголосив інформаційну доповідь під наг.: „Актуальні справи на зовнішньому відтинку". Він розповів про не завжди легкі обставини для праці у Вашингтоні; про меморандум до президента Ніксона, в якому УККА не схвалює його поїздки до Москви, але не маючи змоги змінити того пляну — прохає використати її також у обороні Прав Людини в Україні; про добрі зв'язки з низкою сенаторів і конґресменів та про необхідність, щоб громадяни писали в справі оборони безпідставно засуджених Москвою діячів до членів Конґресу. Доповідач повідомив, що 15-го квітня голова ЗУАДК д-р Володимир Галан, з рамени УККА, відбув важливу зустріч із амбасадором ЗСА до ОН Джорджем Бушем і передав йому відповідного листа. Д-р Л. Добрянський поінформував про стан „Резолюції Розентола" в Конґресі, в обороні прав жидівської меншини в СССР, та про заходи в підготові подібної резолюції в Конґресі в українській справі, що можливо вдадуться, зокрема в ділянці оборони прав Українських Церков усіх віроісповідань в Україні. Свою згоду свідчити при потребі перед Конґресовою Комісією у Вашингтоні про переслідування Церков і віруючих в Україні вже дали Митрополит УАПЦ у світі і УПЦеркви в ЗСА Владика Мстислав Скрипник, Митрополит УКЦеркви в ЗСА Владика Амврозій Сенишин, Митрополит УКЦеркви в Канаді Владика Максим Германюк. Робляться дальші заходи в справі тих переслухань у Конґресі. Доповідач повідомив про оборонні заходи для дальшої діяльности радіо „Свобода", що передає в Україну вістки українською мовою, і про співпрацю з членами Конґресу в цій справі; про підтримку збоку УККА голові Інформаційної Агенції ЗСА Френкові Шекспірові, який дав вказівку не вживати вислову „совєтський народ", а називати нації; про нові заходи для ще масовішого відзначування в цьому році Тижня Поневолених Націй у липні, включно з деякими країнами у вільній Азії та ін. У кінці д-р Л. Добрянський звернув увагу на певні труднощі — на даному етапі — ведення української політики у Вашинґтоні і на більші, одночасно, можливості у зв'язку з президентськими цьогорічними виборами, які він прохав більше й ширше використовувати для пропаґування української проблеми. У кінці доповіді д-р Л. Добрянський відповідав на різні питання. Члени Конференції молодечих організацій після доповіді вийшли на свої наради в іншій залі. Під час обговорення доповіді були висловлені побажання, щоб Бюро УККА у Вашингтоні приділило більше уваги законопроєктові в справі Осередку етнічних студій, налагоджуючи для цього ще ширші зв'язки з членами Конґресу; висловлено також пропозицію, щоб при УККА вже тепер був створений Комітет відзначення 200-ліття Державности Америки, що припадає на 1976-ий рік.

Про початки підготови до проведення XI Конґресу УККА в жовтні ц.р. в Ню Йорку докладно інформував мґр Іван Базарко. Конґрес триватиме три дні, від 6 до 8 жовтня, в готелі „Комодор"; відбудеться звітування за працю в 1969-72 роках; під час Конґресу головна праця спаде на 12 ділових Комісій; у суботу 7 жовтня відбудеться бенкет, з виступом представника Уряду. Конґресова Комісія вже працює над проєктом змін у Статуті УККА. Відділи повинні вже надсилати свої побажання. Доповідь під наг.: „Підготова і проведення XI Конґресу УККА" буде повністю опублікована в наступних числах „Свободи". Доповідь була докладно обговорена присутніми. В обговоренні брали участь майже всі раніше названі члени Ради Директорів, подаючи свої пропозиції, міркування та ідеї, скеровані на добро справи. Ред. Л. Полтава запропонував звернутися до Ієрархів усіх трьох Українських Церков, щоб вони дали згоду на проведення спільної молитви у неділю під час Конґресу в залі готелю „Комодор", для демонстрації української релігійної толеранції і єдности. Д-р Б. Футала висунув прохання про знижку для студентів — учасників Конґресу УККА, що й буде зроблено; д-р І. Скальчук говорив про потребу зміцнення громадської дисципліни, у кінці обговорення доповіді д-р П. Стерчо запропонував прийняти з подякою звідомлення мґра І. Базарка, що й було схвалено.

Доповідь під наг.: „Останні події в Україні і завдання української еміґрації", виголосив українською мовою редактор видань УККА д-р Володимир Душник. Зокрема він спинився на аналізі причин неуспіху Москви в поборюванні підпільних видань в Україні й ін. так зв. республіках СССР; вказав на дальше поширення ідей дисидентів як в Україні, так і серед інших не-російських народів у тій тюрмі народів; звернув увагу на необхідність дуже обережних контактів, зокрема з родинами безпідставно засуджених Москвою діячів української культури в Україні; вказав на те, що „дисиденти" покликаються на конституцію УССР і СССР та вимагають від режиму виконання пунктів тих документів, викриваючи їх фальшивість. Д-р В. Душник навів кілька прикладів, які показують, що Москва не залишається нечутливою до маршів, демонстрацій і протестів за кордоном. Так, делеґат УССР при ОН Головко, покликаючись і тримаючи в руках „Свободу" — протестував у ОН, що там прийняли делеґацію українських жінок з Ню Йорку, які, мовляв, зводили „наклепи" на совєтську владу. У кінці доповідач звернув увагу присутнім, яких було вже тільки 23 особи (частина від'їхала додому, прибувши з далеких місцевостей) на необхідність більше й краще координувати через Канцелярію УККА в Ню Йорку протестаційні демонстрації в терені, щоб мати кращі наслідки.

О год. 7:20 веч. екзекутивний заступник президента УККА Иосип Лисогір повідомив про закінчення цього надзвичайного засідання Ради Директорів. (л.п.)

ДВОТИСЯЧНА ПУБЛІКА ЕНТУЗІЯСТИЧНО ВІТАЛА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

дальше: народна пісня „Очі синії", майже символічна балетна картина про „зустріч і розлуку" старого козака, що початково грою на бандурі й опісля танком пробує заімпонувати молодій дівчині і, вкінці, відходить із сцени, залишаючи її і дівчину молодшим. Скеч виконали Зірка Глоба та Роман і Левко Строцькі — Роман є керівником танцювального ансамблю — та Маркіян Комічак в головній ролі козака-бандуриста. Дальше виконано дві американські пісні, композицію А. Гнатишина до Шевченкового „На базарі", танок „Кубань" та, вкінці, „Вечірню пісню" Л. Ященка, „Ясени" Кривенького і лемківську „Ой, чорна я си чорна" Е. О. Садовського та знову ж до глибини зворушливий „фінал" цілого ансамблю із символічною для цього юного ансамблю і в їх надії для всього народу повстанською піснею „Вперед". Перед закінченням головним аранжерам і керівникам ансамблю: диригентові хору Борисові Садовському та акомпаніяторові піяністові Валерієві Білинському, керівникові танцювального ансамблю Романові Строцькому, керівникові оркестри Михайлові Козюпі, продюсерові Володимирові Курилові, директорові проєкту Богданові Домарадському, управителеві ансамблю Орестові Василюкові, викликаючи їх на сцену та обдаровуючи квітами. Хор юних дівчат в кількості 50 осіб виступав у першій частині в стилізованих довгих сукнях, а в другій частині у вишиваних блюзочках та гранатови спідничках. Також і між глядачами велику частину становила молодь. Чергові виступи цього ансамблю, що його „кожний мусить бачити і почути", відбудуться цієї суботи, 22-го квітня, в Клівленді, в неділю, 23-го квітня, в Пітсбурґу, в суботу 13-го травня в Монтреалі і в неділю, 14-го травня в Трой, Н. И.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ЛЮБИ КОЛЕНСЬКОЇ

Ню Йорк. — Заходами Літературно-Мистецького Клюбу, відбувся тут у приміщенні ЛМКлюбу при 2-ій евню в серії п'ятницевих аустрічей літературний вечір Люби Коленської, з нагоди виходу її другої книжки, збірки новель „Павлів тріюмф". Вечором провадив актор Степан Крижанівський, „Слово про Авторку" виголосив мистець Вол. Ласовський, звернувши увагу на поєднання в її творчості ліричного начала з епічністю розповіді. Одну з новель із нової книжки прочитала Авторка, а поетка Діма — два оповідання, в тому й не друковане „Віддали сина". З музичним „нтермеццо" виступала учениця УМІ кляси проф. Д. Карановича Оксана Гаврилюк, виконавши „Прелюд" Баха, „Ноктюрн" Шопена та короткий твір Гершвіна. У кінці Любов Коленська підписувала бажаючим свої дві книжки: „Самотність" і „Павлів тріюмф".

УКРАЇНСЬКЕ БОГОСЛУЖЕННЯ ЧЕРЕЗ ТЕЛЕВІЗІЮ

Оттава. — Після Великодня за старим стилем, у Провідну неділю 16 квітня від год. 11 до 12 дня державна телевізійна станція Канади передаватиме у всіх великих містах на сході країни Архиєрейське Богослуження з української православної катедри св. Володимира в Торонті, яке служитиме архиєпископ Михаїл із духовенством.

Українська громада Боффала протестує

В дні 25 березня ц.р. в церковній залі при вул. Онайда, відбувся протестаційно-святочний вечір, присвячений переслідуваним культурним діячам України. Почин до відбуття такого протесту дав Осередок Праці старших пластунок та пластунів при пластовій станиці Боффало. Організаційно - програмову ділянку очолила ст. пл. Марта Перейма, при співпраці ст.пл. Марти Гаврилюк та пл.сен. Ярослава Пришляка.

Численно зібрана пластова молодь та старше громадянство вислухали шістнадцять молодих промовців, які зуміли в короткому часі і в ядерній формі представити сильветки арештованих московсько - імперіялістичними диктаторами, між ними знаних вже на цілий світ історика Валентина Мороза та критиків Івана Світличного та Вячеслава Чорновола.

Вечір мав характер не тільки гнівного протесту, але й святкового піднесення, бо в програму вплетено читання поезій В. Симоненка, Святослава Караванського та інших сучасних поетів, а гурток пластових юначок „Мавки" відспівали настроєву пісню „Виростеш ти, сину". Пісня юначок хвилювала душі, на залі стало ще тихіше, а очі присутніх спрямувались на сцену, на якій видніли прізвища та портрети заарештованих культурних діячів України та уривки „Замість останнього слова" В. Мороза та Листа В. Чорновола із засудом руйнування стрілецьких могил. У підніжжі портрету Валентина Мороза пластова молодь поклала китицю живих троянд в подяці і визнанні гордого співчуття свім тим дочкам і синам України, які в її обороні не жаліють себе, своїх родин, дітей, свого життя.

„Україна не лише живе, — сказав у своїй промові пл. сен. Ярослав Пришляк, — але вона бореться. Людиновбивство та народовбивство — це історичний шлях Москви. В цьому бою Україна перемагає і переможе, бо в духово-моральній площині вона сильніша узброєного московського тирана."

Зібранням резолюційних підписів, які будуть вислані до президента Ніксона та секретаря Об'єднаних Націй, та національним гимном закінчено цю вдалу протестаційну акцію. Тим протестом українська громада Боффало включилася в гнівні хвилі загального протесту цілого організованого українського суспільства на еміґрації.

Осередкові Праці старших пластунок та пластунів за ініціятиву, добру підготову та виконання належиться признання. Цим дебютом перед своїми пластовими ровесниками та старшим громадянством вони виявили молодечу силу, скріпили довір'я, вказали, що їхнє серце й душа міцно пов'язані з Україною та її долею. Нехай цей їхній успіх додасть їм ще більшої заохоти до праці для Бога й України.

Доповідачами були старші пластунки і пластуни: Зірка Чмола, Оленка Сайкевич, Марта Перейма, Марта Гаврилюк, Адріян Цьолко, Осип Гаврилюк, Діяна Райца, Степан Головатий, Андрій Стецьків, Маруся Шишка, Ірина Слободинська, Михайло Душенко, Люба Паньків, Володимир Поліщук, Віра Паньків, Роман Лоза і Богдан Чмола.

Програмою проводив ст. пл. Роман Коновка.

Братчик Славко

Успіхи Української Щадниці у Філядельфії

Зі значними господарськими досягненнями прийшла Дирекційна Рада на річні збори Української Щадниці. Білянсове зіставлення за діловий 1971-й р. унаглядню є, що фінансовий стан Української Щадниці значно зріс і то під кожним оглядом. Збільшилась кількість вкладників-членів понад 4 тисяч. Масткова сума за 10 років пожвавленої діяльности зросла на 8,030,000 дол. і сьогодні виносить 10,500,000. У звітовому році ощадності зросли до 9,492,666 дол., уділено нових гіпотечних позичок (мортґеджів) на 1,098,770 дол. і їх зріст перейшов 7,500,000, запасний фонд переступив 500.00. Адміністраційні витрати в році становили 121,636, що дає 1.20% усіх активів (в Щадниці працює 8 постійних і 4 доходячих працівників). Загальна сума касових приходів виносила 13,060,000. В році виплачено 454,700 дол. У звітах на зборах підкреслювано цьогорічні досягнення Української Щадниці, що завершили період постійного росту оборотовового майна понад 10,000,000. Звичайно відзначується ювілеєм роки існування, а Українська Щадниця зробила по-господарськи, що відзначила свій здобуток фінансово-господарський 10 мільйонів оборотового майна.

Для унаглядненння зілюструємо зріст оборотового майна Щадниці від 1940-го р. (що п'ять років) — 1940 $ 46,006, 1945 $ 56,800 1950 $152,506, 1955 $ 956,664, 1960 $ 2,098,088, 1965 $ 5,247,107, 1970 $ 9,424,024, і 1971 $ 10,127,337. Цей зріст не був би можливим без активної співпраці членів, які розуміють велику вагу своєї української фінансової установи. Українська Щадниця дає, як не кращу, то щонайменше таку саму обслугу, як сильніші інші фінансові установи. Крім того, кожний клієнт зустріне тут щось більше, чого чужа установа йому не може дати; він у рідній мові отримає добру пораду у всіх фінансових справах. Підтримуючи рідне підприємство, скріплює господарську силу української спільноти. Не має тут місця вичисляти, скільки добра зробила Українська Щадниця нашим людям, допомагаючи їм своїм кредитом, не одну родину врятувала від фінансового заломання і інших клопотів. Наша Щадниця підтримує своїми дотаціями загальні українські справи, чого не роблять чужі установи, а часом навіть підтримують наших національних противників, хоч наші люди складають там свої ощадності.

В Екзекутиві Української Щадниці працюють: д-р Володимир Галан, предсідник, Осип Тритяк і Юрій Лесюк, заст. през., Іван Поритко, секретар-скарбник та п-і Звенислава Романів і Роман Карбівник, асист. секретаря-скарбника. Крім них до Дирекційної Ради входять: Богдан Артимишин, Йосиф Ганусей, Петро Гурський, Лазар Івашина, Стефан Мілян, Іван Скіра і Дмитро Ткачук та новообраний на трилітню каденцію д-р Василь В. Саляк.

—З.Р.—

Помер Михайло Дмитрів, найстарший член 368-го Відділу УНС в Маямі

До Головної Канцелярії УНСоюзу наспіла вістка від секретаря 368-го Відділу в Маямі, Флорида, п. Василя Подубинського, що там помер на 88-му році життя довголітній член УНСоюзу і найстарший член місцевого Відділу бл. п. Михайло Дмитрів. Покійний походив зі села Побуча, повіт Золочів. До УНСоюзу, спершу до 320-го Відділу в в Балтиморі, вступив ще в липні 1914 року. Полишив у смутку дружину Тересу та численну родину і місцеву союзову громаду.

Демократичні кандидати критикують през. Ніксона за бомбардування Ганою й Гайфонгу

Вашингтон. — Провідні демократичні кандидати на цьогорічні президентські вибори скритикували президента Ніксона за його рішення бомбардувати столицю Північного В'єтнаму Ганой та важливе портове місто на півночі Гайфонг. Один із кандидатів, сенатор Едмунд Москі з Мейну, повідомив, що він негайно внесе в Сенаті законопроєкт, за яким було б заборонено будь-яку мілітарну активність американських збройних сил проти Північного В'єтнаму. Сен. Москі назвав бомбардування Північного В'єтнаму американською авіяцією „вражаючим визнання невдачі" політики президента Ніксона щодо в'єтнамізації. Також сенатор Джордж МекҐоверн із Північної Дакоти, виступаючи в Лос Анджелесі, скритикував рішення президента Ніксона бомбардувати Північний В'єтнам, бо це поширює війну. Тим часом, багато діячів з Республіканської партії виступили на захист рішення президента Ніксона, в тому й сенатор Роберт Дал із Кензасу, крайовий Республіканський провідник, і сенатор Беррі Голдвотер із Арізони. У Ню Йорку сенатор Джекоб Джевіц сказав, що бомбардування можна й треба використовувати, але тільки для захисту решти американських збройних сил у Південному В'єтнамі. Сенатор - демократ Гюберт Гомфрі, кандидат на президентські вибори, значно менше критикував президента Ніксона за бомбардування Північного В'єтнаму, чим інші демократи.

„Літературна Україна" далі атакує радіо „Свободу" й „Вільну Европу"

Київ. — Традиційно займаючись політичними справами, орган Спілки Письменників УССР „Літературна Україна" в числі з 7-го квітня виступила із статтею Я. Балаха під наг. „Як з вивіскою, так і без неї" проти американських радіостанцій „Свобода" і „Вільна Европа" та проти Інституту по вивченню СССР. Газета висловлює обурення з того приводу, що хоча влітку 1970 р. з великого будинку Інституту по вивченню СССР у Мюнхені і скинено вивіску, однак Інститут продовжує й далі свою діяльність без вивіски. Щодо названих радіостанцій, то „Літературна Україна" пише: „Газета „Ню Йорк Таймс" вбачає в діяльності мюнхенських радіодіверсантів „величезний внесок у розповсюдження ідей"! Виходить, офіційний Вашингтон не збирається закривати, чи, принаймні, згортати діяльність своїх мюнхенських диверсійних центрів. А якщо щось і „закриває", то лише про людське око". Газета додає, що в „мюнхенському центрі, не зважаючи на протести прогресивної західньонімецької громадськости, її вимоги покласти край ідеологічним диверсіям на території ФНР, хоча вже й без вивіски, все ж продовжують „досліджувати" СССР". „Літературна Україна" особливо нападає на директора Інституту по вивченню СССР д-ра Геннадія Шульца, киянина, який нібито „зрадив батьківщину', і покликається знову на вислови голови Сенатської комісії закордонних справ Фуллбрайта, що радіостанції „Свободу" і „Вільну Европу" треба було б викинути „на кладовище останньої холодної війни".

Китайський комуніст з Ню Йорку став високим урядовцем в ОН

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Курт Вальдгайм призначив на заступника генерального секретаря для політичних справ і деколонізації китайського комуніста Танґ Мінґ-чао, який здобув свою високу освіту в Америці, співпрацював з американськими властями за останньої світової війни і постійно мешкав в Ню Йорку. Тут теж прийшла на світ його донька Танґ Вен-шені, яку її американські приятелі кличуть Ненсі і яка недавно їздила у почеті президента Ніксона до Пекіну, як його перекладачка. Танґ Мінґчао, який бездоганно володіє англійською мовою, був довгий час редактором китайського щоденника, який появляється в китайській дільниці Ню Йорку, у відомому „Чайнатавн-і". Поруч нього становища заступників генерального секретаря ОН займають ще американець, москаль Леонід Кутаков і арґентинець. Танґ Мінґ-чао має 62 роки і заанґажований на три роки з платнею по 43.750 дол. річно.

На процесі у зв'язку з убивством Яблонського названо нові прізвища

Вашингтон, Пенсильвенія. — Перед судом було прочитано заяву п-і Пол Джілі, у якій вона визнала свою причетність до вбивства профспілкового провідника Джозефа Яблонського. У тій прочитаній заяві підсудна повідомила, що її батько сказав їй напередодні вбивства Д. Яблонського, що про той плян знає „великий чоловік"; вона зрозуміла під тим „великим чоловіком" не кого іншого, як президента професійної спілки Об'єднаних Гірничих Робітників Тоні Бойла. У заяві згадано також кількох інших видатних діячів тієї професійної спілки, які знали про плян вбивства Дж. Яблонського, або й були безпосередньо до тієї справи причетні. Більшість свідчень Поли Джілі побудовані на тому, що вона чула про ці справи від свого чоловіка, вже засудженого за те вбивство до смертної кари, або ж від свого батька С. Гаддлестона, який ще очікує суду. У заяві згадано ще таких профспілкових діячів, як віце-президент спілки Об'єднаних Гірничих Робітників Джордж Тайтлер, Джон Овенс із Вашинґтону, Па., Алберт Пасс із Мідлсборо, Вілліямс Пратер із Теннісі. Після прочитання заяви один із суддів сказав, що йдеться про вбивство „на профспілковому ґрунті". Тим часом у Ню Йорку Екзекутивна Рада Об'єднаних Гірничих Робітників оприлюднила заяву, в якій відкидає будь-який зв'язок професійної спілки з тим убивством. Убивство профспілкового діяча Джозефа Яблонського, його дружини й дочки сталося в 1969 році, в їх домі поблизу Кларксвіллу.

Японський письменник, лавреат нагороди Нобеля, покінчив самогубством

Токіо. — Ясунарі Кавабата, якого вважають за найбільшого сучасного японського письменника і який — одинокий японець — отримав у 1968 році нагороду Нобеля з ділянки літератури, покінчив самогубством, взявши в уста рурку з газового проводу. Кавабата мав 72 роки і знаходився у поганому стані здоров'я. У листопаді 1970 року його найближчий приятель, письменник Юкіо Мішіма, наклав також на себе руку традиційним японським звичаєм гаракірі у головній квартирі японських військ, після невдачної спроби намовити військовий правід до правого державного перевороту. Обидва письменники брали активну участь в політичному житті, бувши противниками теперішньої, продиктованої американцями японської конституції, яка забороняє мати значні збройні сили. Смерть Кавабати зробила сильне враження у цілій Японії.

У Ню Йорку відзначено 70-річчя Едварда Козака

(Закінчення зі стор. 1-ої)

хоплення супроти духової творчости, то це ознака її „духової склерози". Цей ювілей заперечує втерту фразу, неначе світ інтелектуалів насичений індивідуалізмом, скептицизмом та індиферентизмом. — Речник ОМУА мистець Яків Гніздовський висловив переконання, що „без Едварда Козака українське суспільство було б далеко бідніше". Звичайно на еміґрації діяльність ведеться в межах віровизнаневих і етнічних груп, а коли хто виривається з того гурту, то наражений на конфлікти, як це було з Архіпенком. Еко довго придивлявся і прислухувався „збоку" до мистецьких дискусій і дисонансів. Промовець твердить, що українське суспільство й далі мало цікавиться мистецькими проблемами і хвилюється тільки найбільше, коли чужинці промовчать національність когось з українських творців. Таке промовчання інколи цінніше за підкреслення, бо доказує, що мистець вийшов із свого етнічного ґетта. Цей ювілей тим вартісніший, що відбувається у приявності двох синів, які разом не мають ще 70-ти років, є батьками власних родин та обидва професійні мистці із власним і індивідуальними обличчями. Заступник голови СУЖА ред. Я. Шавяк вітав Ювілята від тієї організації, пригадавши, що Едвард Козак працює в українській журналістиці, як редактор-автор й ілюстратор гумористично-сатиричних часописів вже 46 років. „Зиз" і „Комар" у Львові та спершу „Лис" і згодом „Лис Микита' в Америці знайшли собі тривке місце в історії української преси. Промовець передав Едвардові Козакові Грамоту почесного членства СУЖА, що його надали Е. Козакові одноголосно останні Загальні Збори СУЖА за його надзвичайні заслуги для української журналістики. Останній промовець, проф. Іван Лучечко від куреня „Червоної Калини" вітав „братчика Ека" від пластунів, побажавши йому ще довгих років творчого життя, бо „ми хочемо ще бачити Вас якнайдовше в „Червоній Калині".

У мистецькій частині Микола Понеділок відчитав гумореску, як його раз стрінула прикрість, коли він прибув у Канаді на виступ разом із співаком Козаком, а тамошня громада сподівалася, що це буде Еко-Козак. Він відчитав теж поетичний привіт Зої Когут з Австралії. Христя Сливоцька віддеклямувала вірш Остапа Тарнавського у честь Едварда Козака. - Ікер-Керницький відчитав листа, що його багато років тому дістав був від одного українського вояка на Корейському фронті, захопленого числом „Лиса Микити", що його отримав був від своїх батьків. Дир. Йосип Гірняк відчитав бідкання Гриця Зозулі, якого колись українці вітали один одного статечним „Слава Ісусу Христу" й відповідали „На віки слава" та які метаморфози переходили українські привітання в ході історичних перемін. — Тома Шепко приграв на акордіоні. Сам Ювілят дякував наприкінці усім, спершу у гумористичній формі, та прославляв свою дружину Марію, яка чимало натерпілася від „терпентини".

Співом „Христос Воскрес" закінчено бенкет. На ювілей наспіла низка письмових привітів, між ними від голови Об'єднаних Українсько-Американських Організацій, Відділу УККА в Ню Йорку, адв. Р. Гуглевича й проф. Омеляна Пріцака з Гарвардського університету. На залі були приявними численні видатні громадяни, як екзекутивний заступник президента УКА Йосип Лисогір, науковий секретар НТШ США проф. В. Стецюк, голова кураторії українознавчих студій в Гарвардському університеті мґр Ст. Хемич і багато інших. Приявних було коло 300 осіб.

Виставка образів Е. Козака і його синів Юрія та Яреми

В неділю 16 квітня в полудне в ґалерії ЛМКлюбу в Ню Йорку відбулося відкриття виставки мистецьких творів Едварда Козака і його двох синів-малярів, Юрія і Яреми. Відкрив виставку голова ОМУА М. Черешньовський, який признав, що це не тільки клопіт, але й честь бути головою ОМУА. Звернув увагу, що це не індивідуальна виставка одного тільки Ека-Козака, а виставка гуртова, трьох мистців, бо також двох його синів. По суті, про творчість названих мистців, промовляв коротко мистець Любослав Гуцалюк. Висловив жаль, що нема між сучасними малярами нікого, який продовжував би тематику й напрямок Едварда Козака. Здавалося, що робитимуть це його сини, але кожний з них створив собі власне мистецьке обличчя. — Виставка охоплює 82 експонати, з яких 54 — олії і акварелі Едварда Козака, 16 Юрія Козака й 12 Яреми Козака. Карикатури й графіка не охоплені каталогом. На відкритті була така маса народу, що трудно було протиснутися.

У Чіле проти марксизму-комунізму демонстрували 200 000 осіб

Сантіяго. — У столиці Чіле відбулася багатолюдна антимарксистівська, а отже й протиурядова демонстрація, в якій взяли участь щонайменше 200 000 осіб. Західні кореспонденти повідомляють, що серед учасників демонстрації, які вимагали припинити „соціялістичні експерименти", було порівну чоловіків і жінок, а також багато студентів. Ту мирну демонстрацію організували три політичні партії, опозиційні до президента-марксиста д-ра Алленде і його уряду: Християнсько-Демократична, Національна і Демократично-радикальна. Організатори демонстрації назвали її „Маршем за демократію". У демонстрації взяло б участь ще більше людей, але поліція не допустила великі групи, які приїздили з сусідніх місцевостей. Головним промовцем був президент Сенату Патрісіо Альвін, який закликав д-ра Алленде провести в Чіле народний плебісцит, щоб виявити, чи справді більшість чілійського народу підтримує його „уряд народної єдности". Демонстранти вимагали забезпечити крамниці хлібом та іншими необхідними товарами, але головно їм ішлося про висловлення недовір'я до уряду марксиста д-ра Алленде.

ЧАРОДІЙ З МЕНЛО ПАРКУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

дорівнювала 1.25 дол., в наступному році — 1.10 дол., в третьому році — 50 центів і щойно в четвертому році він добився заробітку 3-ох центів на штуці і цим заробітком покрив усі свої витрати в минулих роках. Коли йому вдалося нарешті знизити кошт продукції жарівки до 22 центів, він продав фабрику.

В старшому віці Едісон заснував велике електричне підприємство „Едісон Електрік Компані", яке передав в руки своїх синів. В лябораторії Едісона в Менло Парку працював цілий ряд визначних інженерів та науковців, що добилися пізніше великих технічних постів, наукової слави та нагород Нобеля. Згадати хоч би Шукерта, засновника відомої німецької фірми „Сіменс - Шукерт", Круезі, що став пізніше головним інженером у філії Дженерал Електрік", Ечісона, що винайшов карборунд, чи Флемінґ, що винайшов радієву лямпу.

Едісон дожив до глибокої старости. До останніх хвилин свого життя він працював, не втрачаючи притаманної йому гордости, снаги та віри, що кожну-річ можна зробити краще і дешевше.

КНИЖКИ ДЛЯ ЗАКОРДОНУ

При київському видавництві „Дніпро" існує секція перекладачів та відділ друку чужоземними мовами. Вони спеціялізувалися на перекладницькій праці, розповсюджуючи свою продукцію серед студентів, які вивчають чужоземні мови, а також за кордоном. Французькою мовою вийшов однотомник М. Коцюбинського, а його ж „Тіні забутих предків" та ще кілька новель — еспанською мовою. Недавно вийшла з друку книжечка віршів Лесі Українки під назвою „Надія", в якій поміщено рівнобіжно тексти еспанською і українською мовами. Переклади здійснили Ц. Астор, Х. Борисюк та Х. Сантакреу.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ДОРА ХОМІВ, членка УНС Відд. 210 Т-ва Згода в Бронкс, Н. Й., померла 18 березня 1972 р. на 82 р. ж. Нар. в Миколаїв, пов. Вібрка, Україна. Стала членкою УНС в 1940 р. Полишила в смутку 2 синів, 2 доньки і 5 внуків та правнучку. Похорон відбувся на цвинтарі Кальварія в Брукліні, Н. Й.

Вічна їй Пам'ять!

І. Франко, секр.

ПЕТРО БАРЛІТ, член УНСоюзу Відд. 238 Т-ва Є. Коновальця в Бостоні, Масс., помер 26 листопада 1971 р. на 48-му р. ж. Нар. в Мелітополі, Запоріжжя, Україна. Став членом УНС в 1960 р. Полишив у смутку дружину Гелену, дітей: Еллен, Віру, Петра і Пилипа. Похорон відбувся на цвинтарі Mt. Hope в Бостоні, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АННА ДАЦКОВСЬКА, членка УНС Відд. 58 в Ютиці, Н. Й. померла на 50 р. ж. Покійна нар. в Cassville, NY. Стала членкою УНС в 1940 р. Полишила в смутку чоловіка Джім Стот, синів: Михайла і Елен, доньку Катерину, батька Михайла. Похорон відбувся 22 лютого 1972 р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла УПЦ в Ютиці, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія Ковалевська, секр.

КОРОТКІ ВІСТКИ

У ФРАНЦУЗЬКІЙ ПРОВІНЦІЇ КАНАДИ КВЕБЕКУ застрайкували яких 200 000 працівників громадської обслуги. Найбільше від того страйку терплять безпомічні пацієнти в лікарнях, де головний персонал тепер не тільки їх лікує, а й миє після них посуд тощо. Страйкуючі вимагають встановлення мінімальної тижневої платні 100 долярів. Страйкують також наглядачі й прибирачі по школах.

БРІТІЙСЬКИЙ ВОЯК ЗАСТРІЛИВ на вулиці Бельфасту, столиці Північної Ірляндії, 25-тирічного Джозефа МекКанна, якого розпізнав, як пошукуваного від трьох років стежними листами одного з лідерів підпільно - революційної Ірляндської Республіканської Армії. МекКанн, батько четверо дітей, пробував втікати, але це йому не вдалося. Припускають, що те вбивство спричиниться до посилення терору і братовбивчої борні у Північній Ірляндії.

ФІЛІППІНСЬКОГО ДИПЛОМАТА ДОМІНҐО КАНІЕСО будуть судити в ЗСА, де його й іншого партнера затримали під час шмуґлювання героїни. Виявилося, що він був службовцем філіппінського посольства в Ляосі, але не користувався правом дипломатичної недоторканости. Дипломат може дістати 45 років тюрми і 60 000 долярів штрафу.

У СТЕЙТІ ВІСКОНСИН ПОСАДНИКАМИ ДВОХ МАЛИХ МІСТ вибрані молоді люди, місцеві громадські діячі: в Ріпоні „мером" вибрано студента місцевого коледжу Марка Конрада, а у Феннiморе — Чарлза Стеннера. Обом їм по 21 році життя.

НА ЛОНҐ АЙЛЕНДІ, Н. Й., до банку „Мартін Мідленд" увійшов якийсь бандит у ґумовій масці і, погрожуючи зброєю, примусив п'ятьох службовців лягти на підлогу. Із сейфу він забрав 90 000 долярів, сів у авто й від'їхав. Згодом поліція знайшла авто, а в ньому, в багажнику — його власника. Однак, це був не бандит, а власник авта, якого бандит під пістолею примусив залізти в баґажник...

У КВІНСІ, НЮ ЙОРК, У ДІМ М. ГЕЛЛЕРМЕНА ПРИЙШЛИ два „детективи". Вони виявилися звичайними бандитами, витягли револьвери й наказали подружжю віддати їм усі цінноці та гроші. Забравши 500 дол. готівкою і на 100 000 долярів різних прикрас, вони спокійно вийшли надвір, сіли в авто й поїхали „відпочивати".

В ЙОГАННЕСБУРҐУ В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ ЗВІЛЬНИЛИ засудженого на 5 років в'язниці декана Англіканської Церкви в Південно - африканському Союзі, єпископа Гонвіла Вейтафа, Апеляційний Суд не знайшов достатніх доказів, що той єпископ дійсно змовлявся, щоб скинути тамошній державний режим. Звільнений єпископ негайно виїхав до Англії, бо був переконаний, що його вдруге заарештують.

В ГІМАЛЯЙСЬКИХ ГОРАХ СТАЛАСЯ катастрофа: велика лявіна засипала на висоті 26.658 стіп табір альпіністів, які вибрались у виправу, щоб забрати тіло загинулого рік тому на недалекому шпилі одного альпініста. Згинуло тепер 15 осіб, врятувались тільки три.

ВІДЕНСЬКІ ГАЗЕТИ ВИЯВЛЯЮТЬ, що ще 14 березня ц. р. відбулася в столиці Мадярщини Будапешті протирежимова демонстрація студентів - маоїстів. Багатьох студентів арештували. Демонстрацію влаштовано в дні національного мадярського свята, в роковини повстання 1848 році, що його здавили російські війська, викликані австрійським урядом.

ТАРЗАН, Ч. 6733. Генерал Іте хоче говорити з полковником Джуддом

RISKING HER LIFE TO JOIN THE PARATROOP AIRDROP FROM MOMBUZZI AIR BASE, NURSE NAOMI (MAJOR, USAF) WHOSE LIFE TARZAN SAVED ALMOST A YEAR AGO, HAS BROUGHT TARZAN ANTI-TETANUS SERUM FOR HIS CRITICAL WOUND

I WON'T LET YOU DIE, TARZAN, DEAR! I'VE WAITED WITH MY LOVE FOR YOU AT MOMBUZZI, BUT YOU'VE BEEN SO BUSY...I'VE COME TO YOU!

TRANSPORT PILOT OVERHEAD, SIR, HAS MOMBUZZI ON HIS RADIOPHONE - WANTS TO RELAY A MESSAGE FROM GENERAL YEATS ABOUT NURSE NAOMI, IT'S TOP SECRET, SIR.... FOR YOUR EARS ONLY!

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Ризикуючи своє життя, щоб прилучитися до з'єднання спадунів з летунської бази в Момбуззі, медсестра Наомі (майор американського летунства), життя якої Тарзан врятував був майже рік тому, привезла Тарзанові протиотруйний серум на його важку рану.

Я не дам тобі вмерти, любий Тарзане! Я ждала з своєю любов'ю на тебе в Момбуззі, але ти був такий зайнятий... Я прибула до тебе!

Пане, пільот з транспортового літака вгорі має на своєму радіотелефоні Момбуззі — хоче передати вістку від генерала Їтса про медсестру Наомі. Це, пане, великий секрет — тільки для твоїх вух...